Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 303. szám. Csütörtök, november 2.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A katasztrófa.

Budapest, november 1.

(C.) Az angol haderő október 30-án nagyobbszabásu kisérletet tett, hogy a boerok bekeritésétől megmeneküljön. E kisérlettel azonban csuf kudarcot vallott: a rohamra vezetett angol csapatok érzékeny veszteség mellett visszavettettek Ladysmithre, sőt hegyi tüzérségük jórésze és két gyalog zászlóaljuk — körülbelül 40 tiszt és 2000 katona — az ellenség hatalmába került.

A távirati jelentésekből az tetszik ki, hogy a ladysmithi ütközet tulajdonképpen nagyobbmérvü éjjeli harc volt. Az angolok már akkor óriási hibát követtek el, amikor a glencoei és dundeei vereségek után nem vonultak vissza egészen *Pietermaritzburg*-ig, hanem a kudarcaik szinhelyéhez közel fekvő Ladysmithben ujra állást foglaltak uj csatára készen. Taktikai szempontból okvetlenül szükséges, hogy az a hadsereg, mely a harctéren kudarcot vallott, egészen kivonja magát a győztes ellenség hatásából, tehát visszavonulását addig folytassa, mig oly állásba jut, ahol az ellenség támadásai ellen biztositva van és ahol megvert vagy megfogyatkozott csapatait ujra szervezheti és az uj ellentállásra a siker reményével készülödhetik.

E helyett azonban az angolok a glencoei és dundeei ütközetek után, valószinüleg azért, mert féltek, hogy visszavonulásuk a megbizhatatlan bennszülöttekre rossz hatást gyakorolhat, már Ladysmithben ujra állást foglaltak. De lám a háboruban a katonai megfontolást mindig az első szerep illeti és politikai szempontok csak másodsorban jöhetnek tekintetbe. A győzelem megkorrigálhatja a politika hibáit, de a politika nem teheti jóvá a katonai kudarcokat. Igy volt ez a jelen esetben is. A boerok csakhamar elérték a Ladysmithnél állást foglalt ellenséget és bekeritették ugy, hogy White tábornok, aki három nappal ezelött még nyugodtan vezethette volna csapatait Pietermaritzburgig, most kénytelen volt éjjeli időben kétséges kisérletet kockáztatni, hogy hadseregét kiszabadithassa az egérfogóból. A kisérlet nem sikerült, sőt oly katasztrófát eredményezett, amely sok időre eldöntötte a háboru fejleményeit.

Miért? Az angolok első hibájába a politika játszott bele, a második hiba, mely a katonai katasztrófával sujtotta, tisztán taktikai természetü. A ladysmithi csata, mint emlitettük, legnagyobb részben éjjel folyt le. Az ily éjjeli harcok kérdése, különösen az utolsó években, a katonai szakkörök legkedvencebb témája, a hadgyakorlatok alkalmával föleg az oroszok kezdtek sulyt fektetni erre az uj támadási módra; de a franciák, a németek és végre mi is kénytelenek voltunk az éjjeli harcok különös viszonyait gondos tanulmányozás tárgyává tenni. E tanulmányok révén csakhamar kiderült, hogy tulbecsülték az éjjeli harcok előnyeit. Igaz ugyan, hogy a harc e módja kevesebb öldökléssel jár, mint a nappali támadás, midőn a modern fegyverek tüze borzasztó sok emberáldozatot követel, de a végzett gyakorlatok során bebizonyult az is, hogy éjjel majdnem lehetetlen *nagyobb* tömegü csapatokat vezényelni és fenntartani a csapatok müveleteiben azt azösszhangot, amely nélkül az ütközet csak katasztrófát hozhat. Bebizonyitották továbbá a gyakorlatok, hogy az éjjeli harcok éppen a körültekinthetőség hiánya és az egységes vezetés lehetetlensége miatt könnyen borzasztó válságra vezethetnek. A tábori tüzérség, mely ily harcokban részt vesz, csak terhére esik a támadó csapatoknak és csaknem biztosan veszve van, ha az elszánt vállalkozás nem sikerül. Éjjeli támadások csak különös esetekben, kisebb gyalogsági csapatok által, tüzérség és lovasság nélkül intézhetők. Sikerük ilyenkor is mindig kétséges. Ime, a gyakorlatok terén szerzett e tapasztalatok most a harctéren is véres beigazolást nyertek.

Mi lesz a ladysmithi katasztrófának stratégiai és politikai következménye? Van-e most már kilátásuk a boeroknak, hogy e borzasztó háboruban végleges sikert arathassanak? Jósolni nehéz dolog. De tulajdonképpen miért volna kizárva ily végleges siker? *Buller* tábornok partra szállt ugyan *Fokvárosban*, de ha nem hoz magával egy hadsereget, mögötte egyelőre nem áll senki. Az angol táviratok szerint egy brit dandár a tengeren uszik ugyan és talán egy hét mulva partra köthet. Egy másik dandár éppen most száll hajóra és hol marad még a 3. és 4. dandár, hogy a mozgósitott angol hadtest egyesülhessen? Ki van-e zárva az a lehetőség, hogy a boerok és az oranjeiak egyenkint, külön-külön le fognak számolni e csapatokkal, amelyek katonák ugyan, de harcképességük, ugy látszik, nem áll valami magas szinvonalon?

Azonkivül még egy nagy chanceuk van a boeroknak. Már eddig is észrevehető volt, hogy Fokföld és Natal hollandi lakossága mellettük van. Most az angolok veresége után ez a baráti érzés alkalmasint nyilt forradalomban fog kitörni és a harcképes hollandi lakosság a függetlenségéért küzdő két köztársaság értékes szövetségesévé szegődik.

Európai beavatkozásról alig lehet szó. Az akarat megvolna ugyan hozzá több oldalon, de tetté válni nem fog. Afrikában azonban a helyzet napról-napra válságosabb az angolokra. Afganisztánból és Szudanból rossz hi-

---

REGÉNY.

A verebek.

(38) — REGÉNY. —

Irta: KABOS EDE.

Valamelyik napon Liza asszony megállt előtte égő arccal.

— Maga szeret valakit, Szaplonczay!

— Be nehéz volt kitalálni!

— Leányt szeret.

Az első pillanatban ugy érezte Szaplonczay, mintha sziven markolták volna. Még bántotta, hogy gondolatban is érintsék az ő szivének titkát. De hogy másnap és meg ujra is előhozakodott Liza asszony a szenvedélyes szóval, Szaplonczay már mosolyogva ragadta meg a kezét.

— Nem engedem meg magának, hogy féltékeny legyen. Csak ugy, ha — szeret!

Akkor Liza asszony elkacagta magát.

— Ohó, poéta uram. A danckai asszonyok nem egészen olyanok az életben, mint a maga regényében.

— Maga nem danckai asszony!

— Hát mi vagyok?

— Asszony. Vagy már magam sem tudom tán, hogy mi. De szebb, mint valaha.

Liza asszonyt ez a leszerelés mulattatta. Még mindig tréfált ugyan, de volt valami ingerlő benne, mikor azt kérdezte:

— Mondja, Szaplonczay, megbocsájt-e nekem, hogy ilyen kövér lettem?

— Nem is kövér, — felelte kurtán Szaplonczay.

S egy kicsit rosszkedvü lett. Mintha a kinyujtott kezére ütöttek volna, amivel utána akart nyulni a játékszerének. A játékszerének? De tán éppen az hangolta ugy le, hogy nem is látott többé játékszert. A keze sokkal bizonytalanabb, az esze sokkal csöndesebb s a szive sokkal lármásabb, ahogy játszani próbál. S a szeme, mintha már megtévedne olykor: az asszonyt látja nevetve játszani valakivel. S az a valaki: ő maga, a poéta, aki könnyelmüen fogott a játékba. És talán volt is már eset, amikor játékszer lett a játszóból.

Éjszaka most a nyitott ablakhoz ült és gunyolta magát:

— Micsoda hazugságokkal táplálkozol te ostoba poéta! Azt hiszed, hogy szivednek minden szálával oda vagy kötözve egy vöröshaju asszonyka lábaihoz s bizonyos vagy benne, hogy van a világon egy leány, akinek csak szólania kellene s te már szöknél előle. Ha a vörös hajszálak helyett láncok tartanának fogva, azokat is eltépné annak a leánynak egy elsugott szava. Ezt egészen bizonyosan tudod, de csak éjszaka. Mert ahogy hasad a hajnal, már megint bolondul vágyakozol a te vöröshaju asszonyod után, aki a legszeszélyesebb rabtartója a világnak, mert nappal rakja rád a láncokat s éjszaka pincs hatalma fölötted. De nem hazugság-e még ez is? Hiszen ha szökni akarnál, holnapután már nem is emlékeznél tán a vörös hajára. A láncait sem éreznéd. De te félsz a szabadságtól, mely veszedelmesebb rabsággal fenyeget és nem mersz megszökni az asszonytól, hogy a lány hatalmába ne kerülj. Azért hazudsz éjszaka, hogy a lányt szereted és nappal, hogy az asszonyt kivánod. Bele fogsz bolondulni a sok hazugságba, kis poétám. És a végin nem fogod tudni, hogy mit akarsz? Mert kérdezd meg a szived s azt feleli, hogy nem kell neki az asszony s kérdezd meg az eszed, s azt feleli, hogy fussál a lány elől. Oh te szegény, ostoba kis poéta.

Délelőtt mégis várta a tölgyek alatt. Elüldögélt a padon és elnézett a szálló felé, ahonnan talán már elindult Liza asszony. Találgatta, vajjon milyen ruha lesz ma rajta? Az acélszürke? A fehér? Vagy megint valami ujszinü ruha?

Mikor meglátta, megfeledkezett a ruha szinéről. Csak azt a teli formát, a kivánatos asszonyt látta. És a vörös haját, mely lángolni látszott az árnyékos uton.

— Mivel fog ma megkinozni?

Igy ment eléje. Liza asszony szeméből néhány száz ördög pajzánkodott, de a szava meghazudtolta a kis ördögöket.

— Beteg vagyok és nem is aludtam ki magamat. Mért kinoznám?

— Szeret?

— Egész éjjel ezt kérdeztem magamtól.

— És reggel?

— Nem tudtam tisztába jönni magammal. Azt hiszem, maga a hibás, barátom. Egy ilyen magányos asszonyka micsoda védtelen vár, szegény! De maga talán lusta is az ostromra. Mért nem kényszerit már, hogy szeressem? Hát azt hiszi, magamtól fogok a nyakába esni?

Szaplonczay rekedten sugta a fülébe:

— Kényszeriteni fogom.

Ezen kacagott Liza asszony. És az asszony művészetével tudta agyonkacagni azokat az őrült fenyegetéseket, amikkel Szaplonczay az egész uton ostromolta. Asszonydolog, ahogy annyit hallott meg a fenyegetésekből, amennyit éppen akart. Nem is felelt mindenikre s ha felelt, egy-egy ajtócska nyilt a feleletből, amelyiken elmenekült az ostromló elől. Szaplonczay pedig érezni kezdte, hogy Liza asszony a legveszedelmesebb alakjával kisérti ma: ostoba vallomásokba csalja, hogy kikacaghassa.

Künn járkáltak a sziget szélén. Előttük a nyilt Duna, tükrén a nap darabokra szakitott épével. Minden hullámból egy-egy külön nap tüzött vakitva a szemükbe. Lábuk alatt sercegett a homokos föld, mintha szikrák pattognának.

(Folytatása következik.)

rek érkeznek. Oly veszély fenyegeti onnan az angolokat, hogy talán már most is keresik az utat, mely ha áldozatok árán is, de elvezet a békéhez. Azért okos emberek az angolok és üzleti szellemük nem fogja öket cserbe hagyni ezuttal sem. Ha már beleugrottak a kockáztatott üzletbe, habozás nélkül rajta lesznek, hogy megfizetvén a bánatpénzt, szép csöndesen hazamehessenek.

London, november 1.

A reggeli lapok a nélkül, hogy leplezgetnék az Angliát ért szerencsétlenség nagyságát, minden kritikától tartózkodnak White tábornok intézkedéseit illetőleg, aki iránt különben legmelegebb részvétüket fejezik ki. A lapok felszólítják a nemzetet, hogy a szerencsétlenséget bátor lélekkel és méltósággal viselje a tettek kisebbítése és nagyitása nélkül. — Az esti lapok egy október 30-án este feladott ladysmithi táviratot közölnek, amely szerint a boerok, akik az éj beálltával ujra elfoglalták eredeti hadállásukat, ismét megkezdték az ágyuzást. A helyzetet válságosnak tartják. A boerok visszavonulása csak szinlelt volt, a célja pedig az volt, hogy az angol haderőt a sikságról, ahol a csata folyt, a hegyes vidékre terelje.

London, november 1.

White tábornok Ladysmithben október 31-én este feladott táviratában következőleg irja le a Ladysmith mellett október 30-án vivott ütközetet:

A *White* tábornok által elrendelt felderitése az ellenségés hadállásnak jól hajtatott végre. A boerokat azonban már nem találták ezekben a hadállásokban, mert időközben elhagyták azokat. Később a tüzérség mindkét részről megkezdte a tüzelést, miközben a boerok nagy veszteségeket szenvedtek. Az ellenséget kényszeritették, hogy fedezékeiket elhagyják. A boerok ezután az angol jobbszárny ellen heves támadást intéztek, mely azonban visszavettetett. As angol csapatok erre lassan megkezdték a visszavonulást táboruk felé. Egy osztályt hátrahagytak az ellenség megfigyelésére. Az angol tengerészkatonaság az ütközet végén résztvett a harcban. Lövegeik elhallgattatták az ellenséges ágyukat. A vasárnapra virradó éjjen Careton ezredes vezetése alatt kiküldetett egy badoszlop, mely a Gloucestershire ezrednek egy zászlóaljából és egy ir vadászzászlóaljból állott, az angolok baloldalának védelmére. A hadoszlopot az ellenség nem nyugtalanitotta, mig Nicholson-Neckbe nem érkezett. Ekkor azonban a következő eset történt: egy dombról két sulyos szikladarab gördült le és megvaditotta a tölténykocsik öszvéreit, ettől a hegyi lövegek *öszvérei is megvadultak és eszeveszetten elszáguldottak.* Ily módon a *csapatok elvesztették a lövegek, az üteglőszer és a tartaléklőszer legnagyobb részét.* A gyalogság azonban megszállta a dombot két mértföldnyi körben, a nélkül, hogy az ellenség részéről nagy ellentállásra talált volna és október 30-ikán reggelig ott maradt. Éjjel sietve védmüveket ástak. Az ellenség, amely időközben igen sok segédcsapatot kapott, 30-ikán reggel heves támadáshoz fogott. A Gloucestershire ezred zászlóalja nagy veszteségeket szenvedett és rendeletet kapott a visszavonulásra. Délután 3 órakor a csapatok lőszere ki volt meritve, a hadállást az ellenség elfoglalta, és az élvemaradottakat foglyul ejtette. A harcban résztvett angol csapatok 10 és fél századból és egy hegyi ütegből állottak. A harc célja az volt, hogy Nicholson-Necket elfoglalják és ily módon az ellenség jobboldalát megkerüljék. A balsiker az öszvérek megvadulásának és ebből folyólag az ágyuk elvesztésének tulajdonitandó. Ladysmith biztonsága semmiképpen sincs veszélyeztetve.

London, november 1.

A *Times*nak jelentik Fokvárosból október 31-ikéről: Az angol tengerészdandár ágyui szétrombolták Bettung mellett a boerok 40 fontos ágyuit és a Hepwort dombon lévő boer ágyukat is elhallgattatták. A boerok feladták hadállásaikat.

Az estilapok a következő ladysmithi táviratot közlik:

A boerok hétfőn este ismét közeledtek Ladysmithhez és néhány gránátot vetettek az angol tábor felé. Az angolok a tengerésztüzérség 50 fontos ágyuiból tüzeltek a boerokra. Kedden reggel a boerok ismét ágyuzták a tábort. Ágyuik közül azonban néhányat csakhamar elhallgattattak. Kedden este mindkét részről megkezdték az ágyuzást, mely még egyre tart. Azt hiszik, hogy az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Az angol csapatok szelleme Ladysmithben kitünő.

London, november 1.

A *Standard*nak jelentik október 30-áról Fokvárosból: *Vilmos* császárnak a királyi dragonyosokhoz intézett távirata itt mély benyomást tett. Ebben a táviratban mindenki kerek választ lát dr. *Leyds* makhinációira.

Manchester, november 1.

Chaplin, a kabinet tagja, tegnap itt politikai beszédet mondott és egyebek között a következőket mondta: Örülök, hogy Nagy-Brittannia és az Egyesült-Államok között a viszony soha sem volt kielégitőbb és bensőbb, mint most és hogy csaknem ugyanezt mondhatjuk a német kormányhoz és *Vilmos* császárhoz való viszonyunkról. (Élénk helyeslés.) Annak az incidensnek az emléke, amely *Jameson* hadjárata után beállott és a két ország között nagy elhidegülést vont maga után, szerencsésen eltünt. És habár el kell ismernem, hogy a legutóbbi időben a német sajtó vagy legalább egy része nem éppen barátságos érzületet tanusitott Nagy-Brittannia irányában, mégis őszinte örömmel halljuk, hogy a német császár országunk uralkodójánál látogatást készül tenni. (Helyeslés.) A császárt bizonyára egyhangu, szivből jövő istenhozott fogja fogadni, ami nemcsak állásának és kiváló személyének tulajdonitandó, hanem annak is, hogy unokája királynőnknek. (Helyeslés.) Remélem, hogy a császár látogatása nagyban fog hozzájárulni ahhoz, hogy a két ország szorosabban füződjék össze. Legfőbb kivánságunk az volna, hogy a császár angolországi tartózkodásának ez legyen a következménye, nemcsak az európai béke érdekében, hanem az egész világ jövendőbeli békéje érdekében is.

A *transvaali kérdésről* igy nyilatkozott *Chaplin*: Szerencsétlenség ért bennünket, de kiadódott a parancs, hogy minden elveszett embert és ágyut pótoljanak és nincs ok rémületre vagy a háboru végleges eredménye miatt való aggodalomra.

Brüsszel, november 1.

A hadügyminiszter kedvező választ adott arra a táviratra, amelyben dr. *Leyds*, Transvaal követe arra kérte, engedje meg, hogy átbocsássák azt a táviratát, amelyben a köztársaság részéről elesett és megsebesült harcosok számának közlését kéri.

BELFÖLD.

„A honvédség képviselője.“ Bécsi ujságokban olvassuk, hogy Bécs városának tegnapi lakomáján, melyet az uj városi gázmüvek felavatása alkalmából rendezett, a hivatalos felköszöntők során egy *Fülek* nevü honvédezredes, *mint a magyar királyi honvédség képviselője,* pohárköszöntőt mondott Bécs városára és Lueger urra.

— Mint a magyar királyi honvédség képviselője, — szólt a honvédezredes, — nem maradhat a 4. gyalogezredbeli kollegái mögött! Katonás modorban röviden néhány szót szól annál is inkább, mivel dacára annak, hogy a magyar honvédséghez tartozik, ő a császárváros fia. Érzelmeinek azzal ad kifejezést, hogy Bécs városát és Lueger polgármestert élteti.

A honvédezredes ur e pohárköszöntőjére van egy megjegyzésünk: Ha Bécs város élén nem az a piaci légy ülne, aki az impertinens viselkedése miatt minden magyar ember szemében csak az utálat és megvetés tárgya, ha nem a magyar lobogó becsmérlője s a magyarság tehetetlen gyalázója volna a bécsi polgármester, szóval ha nem Lueger urnak szólt volna a pohárköszöntő, hanem egy minden tekintetben korrekt és tisztességes polgármesternek: akkor is kérdeznünk kellene, hogy milyen mandátum alapján meri őt felköszönteni egy magyar honvédezredes? Ha már véletlenül oda is került a lakomára, micsoda jogon mert ott mint a magyar királyi honvédség képviselője beszélni? És pláne micsoda jogon mert ugy beszélni, ahogy a bécsi ujságokban olvassuk? Fülek ezredes ur, ha igaz a bécsi ujságok hire, vastag hibát követett el és a fölébbvalóinak lesz a kötelességük, hogy őt erről meggyőzzék és egyuttal kitanitsák, hogy egy magyar honvédezredesnek az ilyen lakomán szava nincs és nem is lehet. Ha pedig minden mandátum nélkül is jónak látta, hogy Lueger urat felköszöntse, bizonyos lehet benne, hogy ő az egyetlen magyar ember, akinek az izlése ennyire megtévelyedett. Az első és az utolsó.

Az ezredes ur bécsi szereplése különben már megszólaltatja a magyar kormány félhivatalosát, a *Budapesti Tudósitót*. Az erre vonatkozó közlemény igy szól:

Bécsi lapok jelentése szerint Bécs város tegnapi diszlakomáján *Fülek* ezredes a magyar kir. honvédség nevében és képviseletében felköszöntőt mondott Bécs város polgármesterére. Amint hiteles helyről értesülünk, *Fülek* ezredes, aki különben már évek óta *nyugdijazva* van, erre *senkitől sem nyert meabizatást* és e szerint *nem is volt jogositva* a honvédség képviseletében felszólalni. További értesülésünk szerint illetékes helyen már elrendelték *a tényállás felderitését.*

A magyar kormány tehát dezavuálja Fülek ezredest. Nagyon helyesen teszi. S ha a tényállás csakugyan megfelel a lapok közlésének, akkor a dezavuálást nyilván követni fogja a büntetés is. Ha csakugyan honvédegyenruhában jelent meg ott Fülek ezredes és ha csakugyan a magyar honvédség képviselője gyanánt beszélt, akkor nem tarthatja meg kardbojtját. Aki ilyen tapintatlanságot követ el s igy megbotránkoztatja a magyar nemzet önérzetét, annak nincs mit keresnie a magyar királyi honvédtisztek sorában.

—

A képviselőház pénzügyi bizottsága november 6-ikán, délután 5 órakor a képviselőházban szokott helyiségében ülést tart. Ez alkalommal a bizottság a kereskedelmi tárca költségvetését tárgyalja.

—

A delegációk. Egy estilap értesülése szerint a képviselőház legközelebbi ülésén kihirdetik a delegáció egybehivására vonatkozó királyi kéziratot. A magyar országgyülés még a jövő hét folyamán választja meg a delegáció tagjait. A delegáció *november második felében ül össze* Bécsben.

—

A képviselőház hetedik biráló bizottsága ma *Barcsay* Kálmán elnöklete alatt hitelesitette a nemes ócsai képviselőválasztás tárgyában hozott határozatát és a tárgyalás jegyzőkönyvét. A bizottság elnöke mindezeket az irományokat szombaton fogja a Ház elé terjeszteni.

—

A függetlenségi párt értekezlete. Az országos függetlenségi és negyvennyolcas párt november 1-én este 5 órakor értekezletet tartott Kossuth Ferenc elnöklete alatt. Tárgyalás alá vette az indemnitytörvényjavaslatot, amelyet *Kassuth* Ferenc elnök terjesztett elő. A párttagok közül *Tóth* János, *Lakatos* Miklós, *Hentaller* Lajos, *Kállay* Leopold és *Barabás* Béla szólaltak fel. Mindannyian hangsulyozták, hogy a párt hüen és következetesen eddigi álláspontjához ragaszkodik s a közösügyi kormány iránt nem viseltetvén bizalommal, a törvényjavaslatot el nem fogadja. A párt álláspontjának ismertetésére s megokolására Kossuth Ferencet kérte föl. Az elnök tudatta, hogy a máramarosszigeti választókerületben *Bródy* Lajos, a nagy-károlyi függetlenségi párt elnöke lép föl képviselőjelöltül a párt programmjával. Amenynyiben ez megtörténik, a párt *Bródy* Lajost támogatni fogja.

A szegényügy rendezése.

Irta: dr. *Neumann Árminné.*

Budapest, november 1.

Örömmel és reménynyel töltött el bennünket az a hirlapi közlemény, hogy a belügyminisztériumban végre hozzáfogtak a szegényügy rendezésének nagy munkájához. Szép igéretnek vettük ezt a hirt, amelynek mennél előbb való teljesitését óhajtjuk.

Az igéret szép szó, de mi oly régen, oly nehezen várjuk a szegényügy rendezését hogy nem érhetjük be azzal, ha tovább is csak mindig kilátásba helyezik e fontos ügy elintézését. Minden szónál szebben beszél a tett erre, — van szükségünk!

Angolországban már Erzsébet királyné uralkodása alatt az állam feladatai közé tartozott a szegényügy ellátása; Németország a szabad költözési jog alapján alkotta meg kiválóan szabadelvü, a szegények gyámolitására vonatkozó törvényét; Franciaország a legnemesebb módon, mintegy hivatásszerüen védi és oltalmazza a szükölködőket: — induljunk az ő példájukon, valósitsuk meg nálunk is a szép terveket, állam és város ismerje együttes *kötelességének* megküzdeni a nyomorral, segiteni, támogatni a szegényeket!

A belügyminisztérium élén álló férfiu különben oly szerencsésen bonyolitja le a legkényesebb politikai differenciákat, hogy jogosan tételezhetjük fel róla, miszerint többé-kevésbé sikeresen fáradozna a társadalmi bajok elsimitásán is, ha erélyesen hozzálát a munkához, melynek sikeréért ezren meg ezren áldanák.

Elvitázhatatlan szomoru tény, hogy a szegények támogatását illetőleg hiányzott nálunk eddig minden megelőző, minden óvóintézkedés és hogy — legjobb esetben — a segély elkésve érkezett, midőn a szerencsétlenek már kétségbeesetten vergődtek a nyomor karmai között. Ki tudja, hány exisztenciát óvhatunk meg az elzüléstől, mennyi szociális bajnak (melynek oly sok esetben csak a nyomor a kutforrása) vehetjük elejét, ha *idejekorán* részesitjük az elszegényedőt hathatós támogatásban. Ennek az or-

ságra szóló bajnak az orvoslását a világért sem volna szabad megint ad calendas graecas halasztani. Ha lángba borul felebarátunk háza, nem kötelességünk-e a gyors segitség, szabad-e várnunk a mentéssel, mig az — későn érkezik?

Bárhová menjünk széles e hazánkban, közel és távolban, faluban és városban egyaránt visszhangzik annak az ezer meg ezer embernek a panasza, akik nélkülözve, nyomorral küzdve tengetik életüket és ki a megmondhatója, ki számlálja ezt a sok keserü könnyet, fájdalmas sóhajt, mely az ég felé száll, könyörületért, megváltásért esedezve? Nem szükséges pontos tudomást szerezni arról, hány meg hány szerencsétlen huzta meg magát a nyomor számtalan rejtekhelyén szivszorongva várva egy szebb egy jobb napot. Hosszadalmas összeirási procedura szerintünk nem szükséges. A legsürgősebb kötelessége a kormánynak, tekintve az általános társadalmi hanyatlást, a mindinkább terjedő elszegényedést, legalább elvben megállapitani, miképpen lehetne a szegényügyet, mintegységes egészet összpontositani, ellentétben az eddig követett *községi* rendszerrel, melynek ötletszerü, gyakran kicsinyes alkalmazása folytán szétforgácsoltatnak azok a segédeszközök, melyek tervszerü, helyes kezelés mellett talán célra vezetnének. *Első sorban az állam feladata, a létért küzdő ingatag vagyoni alapon álló existenciákat támogatni és az elszegényedés rohamosan fejlődő csiráját, egy profilatikus szegényügyi tevékenység által* már magjában kiirtani.

Nem csupán a munkaképtelenekre, aggokra, gyermekekre, betegekre kell gondot forditani. Vegyék tekintetbe azokat a munkaképes szegényeket is, akik bármennyire akarnának, szeretnének dolgozni a kedvezőtlen viszonyok következtében munkát nem kapnak. Ezeken segitsünk, szorult helyzetökben óvjuk meg őket az elzüléstől, adjuk meg a módját annak, hogy kezük munkájával tarthassák fenn magukat és családjukat.

A dologházak rendszere, mely Angolországban oly kitünőnek bizonyult, legcélszerübb a munkaképességet — ahol annak szikrája még nem hamvadt el — felébreszteni, a munkaerőt lehetőleg fenntartani. Ami társadalomra és államháztartásra nézve egyaránt fontos, mert az erkölcsi hanyatlást, romlást, a bün terjedését megakasztja. Munka hiján előbb-utóbb nyomorba jut a munkabiró szorgalmas ember is és vagy a koldusok nagy seregét szaporitja családjával együtt, vagy a sorsüldözöttek szokásos bölcselkedésével, a szeszes italok élvezetében keres vigaszt, sőt a bün ösvényére lép, vagy beéri azzal, hogy családját csábitja, üzi a bün karjaiba.

Azért a rend és közbátorság szempontjából sem sürgethető eléggé a szegényügynek szakszerüen, a humanizmus alapján való rendezése, mert a dologtalanok nagyon könnyen hajlanak arra, hogy okot és okozatot összetévesztve, a társadalmon álljanak bosszut, saját szerencsétlenségükért.

Éppen ez okból feltétlen hálával adózunk a kereskedelemügyi miniszter urnak, aki tekintettel a valóban mostoha kereseti viszonyokra, enyhiteni akar a dolog nélkül álló munkások sorsán épitkezések elrendelése által. Ez és a szintén általa kezdeményezett munkaközvetités, mely fényesen bevált és áldásos hatással van mindenütt — melynek támogatását azonban városi hatóságunk nagy bölcsen megtagadta — két legfőbb módja a modern társadalmi segélynek és méltó társul sorakoznék a kettőhöz harmadiknak a háziipar, mely fellendülésében képes és hivatott volna gátat vetni a proletárizmus terjedésének.

A házi ipar terjesztése a vidéki lakosságra nézve oly nagy fontosságu, hogy méltán kérhetjük annak erélyesebb pártolását, mint aminőben eddig részesült. A háziipar gyakorlásában részt vehetnek ugy az asszonyok, mint a gyermekek és már azért is előnyben részesitheto a gyári üzemmel szemben, mert a munkásokat nem vonja ki otthonukból, ami a családi élet bensőségére, sőt fenntartására rendkivül fontos.

Tagadhatatlan, hogy minderre pénz, még pedig sok pénz kell, de nem teremtettünk-e elő, bármily áldozat révén is, mindig és mindenkor elegendő anyagi fegyvert, ha hazánkat ellenség fenyegette, ha az ellen kellett sikra szálni? És vajjon nem fenyegető ádáz ellenség-e a lakosság elszegényedése, a család felbomlása, a pauperizmus terjedése minden borzalmas jelenségével; nem kell-e küzdeni ellene a modern kultura minden fegyverével, minden eszközével?!

Ha igaz annak az angol irónak mondása, aki azt állitotta, hogy minden nap elveszettnek tekintandó, amelyen megfontolás gondolkozás utján nem jutottunk közelebb annak a problémának a megoldásához, miként lehetne a szegények sorsán enyhiteni — akkor szent kötelességünk volna, ha a számtalan elveszett nap után, komolyan neki fognánk jóvá tenni, amennyire lehet, — a mulasztást. Ezért nem ajánlhatjuk elég sürgősen, elég melegen: juttassák a a szegényügy rendezére vonatkozó törvényjavaslatot minél előbb kidolgozás végett az arrahivatottak kezeihez. Magától értetődik, hogy olyanokat kell e munkával megbizni, akik a külföldön tanulmányozták e kérdést, szereztek erre vonatkozó adatokat és hogy munkatársul szegődtessék ne csupán az ész, hanem szivüket is, mert ennek közbenjárása nélkül sikeresen megoldani ezt az épp oly nehéz, mint háladatos és nemes feladatot nem lehet. És ha egy ankét utján is kellőleg áttanulmányozták, megfontolták, megbeszélték a törvényjavaslatot, akkor tekintsék akár ujoncozási, vagy adótörvényjavaslatnak és siettessék az életbelépését.

Az általános nyomor nagy, a segitség égető szükségü, siessenek, hogy „amig Róma tanácskozik, Saguntum el ne veszszen."

HIREK.

Budapest, november 1.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hir.** A *király*, mint Bécsből táviratozzák, november 3-án visszautazik Budapestre s 15-éig marad fővárosunkban. — *Kossuth Lajos Tódort*, aki eddig a földközi tengeri vasut nápolyi üzletigazgatóságának vezetője volt, a vasut igazgatótanácsa helyettes vezérigazgatóvá nevezte ki.

— **Fejedelmi vendégek Budapesten.** *Bernát* szász-meiningeni nagyherceg és neje, a *német császár nővére*, kiséretükkel ma reggel 7 óra 50 perckor Budapestre érkeztek. A vendégek, akik a mai nap folyamán különféle bevásárlásokat végeztek, holnap reggel elutaznak a fővárosból.

— **Uj királyi tanácsos.** A király *Feichtinger* Miksa pénzügyi tanácsos és aradi dohánybeváltófelügyelőnek, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hü és hasznos szolgálata elismeréseül, a királyi tanácsosi cimet díjmentesen adományozta.

— **Hegedüs miniszter köszönete.** *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter gróf *Szápáry* László fiumei kormányzónak meleghangu táviratban köszönte meg Fiume városának és a kormányzónak vendégszeretét, melyben a miniszter és kisérete legutóbbi ottartózkodása alatt részesült. A távirat szövege ekképpen hangzik:

Visszaérkezve Magyarország szép kikötővárosából, szives fáradozásaidnak köszönhető tapasztalatok és kedves emlékek birtokában, nem mulaszthatom el, hogy munkámban való szives közreműködésedért, ott időzésemet kellemessé és feledhetetlenné tevő vendégszeretetedért benső és hálas köszönetemnek kifejezést ne adjak. Csak ismételhetem azt, amit mondottam: Éljen Fiume és annak kormányzója!

— **Két házasság.** A *berlini Localanzeiger*, amely kipattantotta *Stefánia* főhercegnő házasságának hirét, berlini telefonjelentésünk szerint most azt irja, hogy a házasságból nem lesz semmi. Maga *Stefánia* főhercegnő tett le erről a szándékáról leányára való tekintettel. Az idézett lap szerint *Szögyény* Marich László nagykövet ebben az ügyben járt Budapesten, ahol tudvalevőleg kihallgatáson volt a királynál. A berlini lap azonban biztosra veszi, hogy *Ferenc Ferdinánd* főhercegnek legközelebb, talán már a jövő vasárnap feleségül veszi Chotek grófnőt. A szép grófnő visszavonul az udvartól és családjának csehországi birtokain fog lakni.

— **Törvényjavaslat a gyógyszertárakról.** Mint a *P. Ll.* jelenti, a belügyminisztériumban már elkészült a gyógyszertárak ügyét szabályozó törvényjavaslat, és pedig azon az alapon, hogy uj gyógyszertárak fölállitásának engedélyezése továbbra is a belügyminiszter hatáskörében marad. Annak eldöntése azonban, hogy a pályázók közül ki kapja meg a gyógyszertárt, vagyis a gyógyszertárak adományozása az illető vármegyei vagy városi törvényhatóságok közigazgatási bizottságaira fog átruháztatni.

— **A szoborrombolók.** A potsdami kastély parkjában is pusztitott valamely durva kéz, talán ugyanaz, amely a minap megrongálta a Siegesallee remekeit. Ma reggel, mint onnan táviratozzák, a park több szobrát megcsonkitva találták. Az egyiknek letörték a kezét, a másiknak meg a fejét csonkitották meg. A parknak azon a részén, ahol a megcsonkitott szobrok vannak, állandóan őrség van, s igy szinte érthetetlen, hogyan történhetett a durva merénylet.

— **Politika a temetőben.** A mikor kint a kerepesi-temetőben, a porladó nagyok sirjain, a lelkesedés, a hazaszeretet izzó melege heviti az ifjuság keblét, a mikor a megemlékezés megnyugtató érzésében egyesült a társadalom minden része, román ifjak akkor is, ott is a politikai ábrándok rut disszonanciáját vegyitik a kegyelet ünnephangjai közé. A Gozsdu-alapitvány oláh ösztöndijasai, akik román származásu magyar hazafi örökségéből a budapesti egyetemen készülnek a tudományos pályára, kimentek ma *Gozsdu* sirjához. Szép és kegyeletes tett volt tőlük, de tapintatlan szónokuk a sirnál olyan beszédet mondott, amely se nem szép, se nem kegyeletes. A Ratiu és Coroianu tanitásain lelkesülő ifju kitörése volt az. Ugy beszélik, hogy a rendőrség nyugodtan végighallgatta az izgató beszédet, csak azért, mert nem akarta a kegyelet ünnepét megzavarni. Mentő oknak ez ugyan nem fogadható el, de legalább följelentette a magyarfaló fiatal szónok izgatásait az illetékes hatóságnál. Legalább eljut az eset a közoktatásügyi minisztériumba is, ahol végső fóruma van a Gozsdu-ösztöndij adományozásának. Utóvégre a magyar kormány türelme nem mehet odáig, hogy sok arra érdemes ifju mellőzésével oly ifjakat neveljen, akik nemzetellenes izgatás szolgálatában olcsó dicsőségre szomjaznak.

— **Az ujoncok felesketése.** Mint az előző években, ugy az idén is, mindenszentek napján eskették föl katonai parádéval az október elején bevonult regrutákat. Az ünnepi aktusnak szép, verőfényes idő kedvezett s ez az oka, hogy igen nagy közönség szemlélte azt végig. Ma eskették föl ugy a közös-hadsereg, mint a honvédség ujoncait.

A közös hadseregnél.

A császári és királyi közös hadsereg ujoncainak felesketése a Vérmezőn ment végbe. A Vérmező partjait temérdek ember lepte el, ugy hogy *Beniczky* Tamás és *Pintér* Gyula rendőrfelügyelők a nagyszámu rendőrrel alig tudta a rendet fenntartani. A egyes csapattestek kilenc óra után vonultak ki teljes diszben a Vérmezőre, ahol *Kompast* térparancsnoksági százados müszaki katonákkal zászlók segitségével tüzte ki az egyes helyeket. A gyalogság csákóban, csergalyalyal, hátán borjuval, vállán puskával, a huszárság gyalog, a tüzérség is gyalog vonult föl, teljes diszben, csupán egy-egy ágyuval minden tüzérezred. A csapatok négy oszlopban álltak föl, amelyek fölött *Czibulka* altábornagy parancsnokolt. *Lobkowitz* Rezső herceg hadtestparancsnok pontban tiz órakor érkezett meg nagy és fényes kisérettel. *Czibulka* altábornagy eléje lovagolt, megtette jelentését, mialatt a zenekarok rázenditettek a *Gotterhaltára*. A herceg ellovagolt kiséretével a csapatok arcvonalai előtt, amely mintegy fél óráig tartott. A Vérmező keleti oldalán három sátor volt fölállitva, melyek egyikében az oltár volt. A papság a herceg elé vonult *Ványa* Ferenc katonai préposttal. A hadtestparancsnok erre bement a kápolnába a vezénylő tábornokokkal, a melléksátrakba a többi tisztek vonultak, mire megkezdődött a mise, mely alatt a 32-ik gyalogezred zenekara adott elő szép egyházi énekeket. Mise után megkezdődött az esketés. Minden ezrednél az ezred adjutánsa a legénység anyanyelvén beszédet mondott, azután az esküimintát olvasta föl. A regruták födetlen fővel, jobb kezüket esküre emelve mondták a segédtiszt után az esküimintát, amelynek bevégeztével ismét sorba álltak. A hadtestparancsnok erre kiséretével a Néphimnusz hangjai mellett ellovagolt, a csapatok pedig vig zeneszó mellett bevonultak kaszárnyáikba. Az ünnepi aktus 11 óra után ért véget.

A honvédujoncok esküje.

Az első honvéd gyalogezred önkéntesei és az első honvéd gyalogezred ujonc-legénysége szintén ma délelőtt tették le a honvédeskü a Népligetben lévő Ferenc József honvédgyalogsági kaszárnyában. Mintegy háromszázötvenen voltak, akiket feleskettek, mert az első honvédgyalogezred ujonc-legénysége Tápió-Sülyön van és ott teszik le az esküt. A kaszárnya udvarán balfelől sátor volt felállitva, ez alatt pedig oltár az ünnepi szentmise szolgálására. A csapatok fölött *Mattyasovszky* őrnagy parancsnokolt. Egynegyed tiz után érkezett *Bolla* Kálmán lovassági tábornok honvédelmi adlátus, továbbá *Csesznák* Benő tábornok kerületi parancsnok, *Valentics* Dániel tábornok, a felsőbb tiszti tanfolyam parancsnoka. Ott voltak továbbá a fővárosban állomásozó összes honvéd törzs- és főtisztek, a Ludovika-akadémika tanári karának több tagja, az első honvéd gyalogezred és huszárezred tisztikara. *Bolla* adlátus és *Csesznák* tábornok a sátorban foglaltak helyet, a többi tábornok és tiszt a sátor előtt állt fel egy csoportban. Féltiz órakor megkezdődött a tábori mise, melyet *Kisfaludy* Nándor, a Ludovica-akadémia plébánosa mondott papi segédlettel. Mise után *Mattyasovszky* őrnagy szép beszédet intézett a legénységhez, buzditva őket, hogy mindenkor tartsák szem előtt az esküt, melyet ma tesznek. Ezután felemelkedett a kibontott zászló, *Konrád* Rezső főhadnagy felolvasta az esküimintát magyarul, amelyet az ujoncok utána mondottak.

— **Hajóösszeütközés.** *New York*ból táviratozzák: A Savannaból jövő *City of Augusta* gőzhajó ma éjjel a Northriveren összeütközött a pennsylvániai vasut *Chicago* nevü dereglyéjével, amely Jersey-Cityből New York felé tartott. A *Chicago* elsüllyedt. Körülbelül ötven ember volt rajta, akik közül *egy vizbe fult* és egynek nyoma veszett.

— **A manilai holttest.** Bővebb részletek ismeretesek most arról a manilai fiatal magyar nőről, akinek holttestét a mult szombaton mint áruszállitvány Triesztbe érkezett. A holttestet a már ismertetett ládában a Lloyd-társaság *Habsburg*-gőzöse hozta Manilából ezzel a felirással:

Massarovtch Szerafin urnőnek Nagyszombat. Magyarország.

A ládát a különlegességek raktárába vitték és ott helyezték el. Tegnap reggel egy *Kühn* Pál nevü ur jelentkezett a raktárnál és azt kérdezte, hogy nem érkezett-e egy holttest Manilából. Kerestek-kutattak, de hiába, végre is föl kellett tételezniök, hogy a rejtélyes ládában kell lenni a holttestnek. Felbontották és benne egy légmentesen elzárt üvegfedelü ólomkoporsót találtak. A koporsóban egy gyönyörü fiatal nő holtteste feküdt ezüst-szürke báli ruhában, lábai pedig nemzeti szinü zászlóba voltak göngyölve. Gyönyörü fekete haja kétrét omlott alá vállaira és szive fölé helyezett jobbkezén egy remek gyémántgyürü csillogott. Arca olyan nyugodt és szabályos volt, mintha csak aludnék. A koporsó el volt halmozva virágokkal, melyek a levegő hiánya folytán olyan frissek maradtak, mintha akkor szakitották volna. A koporsó mellett a következő irás volt:

„Ha hajótörés következtében eltévedne ez a koporsó, a megtaláló kéretik, küldje el Nagyszombatba (Magyarország) a magyar állam költségén. A költségeket, bármennyire rugjanak is, Gasparek manilai lakos magyar honpolgár vissza fogja téritení."

Kühn Pál, aki a holttestért jelentkezett, előmutatta a manilai hatóság és az ottani osztrák-magyar konzulátus igazoló iratait, melyekből kitünik, hogy a halott *Gasparek* Irma Gasparek manilai nagykereskedő felesége, aki nagyszombati születésü és nyolc év előtt ment férjhez. A halotti bizonyitványból kitünt, hogy a fiatal asszony szivbajban szenvedett és hogy mielőtt utnak inditották hazájába, bebalzsamozták.

Kühn Pál elmondta, hogy a fiatal asszony utolsó kivánsága az volt, hogy hazájában pihenhessen és férje most teljesitette utolsó kivánságát. A holttestet azonban egy hajó sem akarta fölvenni és ezért folyamodott a férj ehhez a cselhez. A ládát különlegesség cimen, mint üzletéből származó árut adta fel a halottal Nagyszombatban lakó nővérének cimére és őt, mint hivatalnokát küldte vele. A Messageries maritimes de Marseille egy hajóján jöttek Alexandriáig, onnan pedig a Habsburg Lloyd-gőzösön jöttek Triesztbe. Kühn Pál azt is kijelentette, hogy nem akarták a hajózási társaságot megkárositani és hajlandó a taksa százszorosát is megfizetni. A holttestet egyelőre a trieszti San Giusto-temető halottas kamrájába vitték.

— **Házasság.** *Gajduschek* Marcel, a „Duna" biztositó-társaság főhivatalnoka, e hó 12-én déli 12 órakor tartja esküvőjét *Fodor* Lujzával, Fodor Oszkár népszinházi orvos nővérével, a dohány-utcai zsidótemplomban.

— **Az aradi vesztőhely csodája.** Ma csodálatos legenda hire érkezik Aradról, a vértanuk városából. A legenda csupa csodálatos véletlen és szinte el se hinnők, ha a kézzelfogható bizonyitékát nem őriznék az aradi szabadságharci ereklye-muzeumban. Igy beszélik szent áhitattal az aradi vesztőhely csodáját: Az aradi félszázados ünnepség előtt megparancsolták azoknak a gazdáknak, akiknek a vesztőhelyen van termőföldjük, hogy takaritsák be a termést. Egy nappal az ünnep előtt, október 5-én, egy földmüvelő a kukoricáját tördeltette. Javában folyt a munka, le is takaritották az egész kukoricát, de egy kukorica szár a tövén maradt. Két napszámos esett neki ennek a makacs kukoricatőnek és csak nagy munka árán tudták kiráncigálni a földből. Meg is feledkeztek már erről a szárról, de a napokban kukoricafosztás közben lekerült a padlásról. A különös száron *tizenhárom cső volt*, mindegyik teljesen elütő a rendestől. Az aradi vesztőhelyen, a gyásznap előtt talált tizenhárom szárat rajta hagyták az erős száron és bevitték az ereklyemuzeumba.

— **Halálozás.** *Hajnal* Istvánné, szül. *Laszlovszky* Viktória, *Hajnal* István földhitelintézeti hivatalnok és hirlapiró neje, tegnap 47 éves korában meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a József-körut 69. számu házból.

Mint bécsi levelezőnk telefonálja, ma szentelték be ott az elhunyt gróf *Batthyány* Anna holttestét. A gyászszertartást gróf *Széchenyi* Miklós, a Pazmaneum igazgatója végezte nagy papi segédlettel. A holttestet elszállitották *Németujvárra*, ahol a családi sirboltban teszik örök nyugalomra.

Özv. *Barczen* Gáborné, szül. *Schöckl* Anna, tegnap délután Budapesten meghalt. A megboldogultban *Wehner* Gyula fővárosi iskolaigazgató az anyósát gyászolja.

— **Tüntetés a „Hier!" ellen.** Az egyetemi ifjuság ma este folytatta a tegnapelőtt megkezdett tüntetést. Este hét óra tájban vagy 50—60 egyetemi hallgató a *Magyarország* cimü lapnak a Teréz-köruton lévő szerkesztősége elé vonult, ahol nagy éljenzésben tört ki. Az éljenzésre *Holló* Lajos képviselő megjelent az erkélyen s buzditó beszédet intézett a fiatalsághoz, hogy tartson ki a nemzeti nyelvért való küzdelemben. Ugyancsak este hét órakor az ifjuságnak egy másik töredéke az *Egyetértés*nek Papnövelde-utca 11. szám alatt lévő szerkesztősége előtt tünetett. Itt *Inczédy* László beszélt az ifjusághoz, ugyanolyan értelemben, mint a másik helyen Holló Lajos. A tüntetőket mindkét helyen a rendőrség oszlatta szét, miközben *Kulcsár* Ferenc bölcsészethallgatót és *Krizer* Károly müegyetemi hallgatót, akik ellenszegültek, letartóztatta s a IV-ik kerületi kapitányságra kisérte. Itt kihallgatták őket s azután haza bocsátották, holnap azonban meginditják ellenük a kihágási eljárást.

— **Gül-baba sirja.** Gül-baba sirjának a környékét már régebben *Wagner* budapesti épitész szerezte meg s a mecset körül nagy és diszes épületet vont, amelyet azonban babonás félelemből a mai napig sem fejezett be, mert állitólag azt jósolták neki, hogy az épület teljes elkészültével neki meg kell halnia. A főváros, midőn a Gül-baba sirja körül levő telkek nagyobb részét Wagnernek eladta, kikötötte, hogy az uj tulajdonos a mecsethez — az ő épületén keresztül — olyan bejárást és lépcsőzetet épitsen, hogy a közönség ahhoz minden kerülés nélkül juthasson. Ezt a főváros, több mint husz évvel ezelőtt, főleg a mohamedán hivők iránt való gyöngéd gondoskodásból tette, mert évenkint százakra megy azoknak a törököknek a száma, akik a szent Gül-baba sirjához zarándokolnak. A főváros különben is a leghatározottabban fönntartotta magának a mecset és közvetetlen környéke tulajdonjogát, nehogy valamely kegyetlen kéz megsértse a mohamedánok vallásos emlékét. Ugyancsak a főváros tulajdona a Zsigmond-utcából a mecsethez vezető ut is, amit Wagner szintén csak azzal a föltétellel használhat, hogy jókarban fogja tartani s a közönségnek is átengedi. Minthogy azonban a mellékterületek tulajdonosa sok akadályt gördit a hely megközelitése elé, de meg a fővárosnak is biztositania kell a tulajdonjogát, a székesfőváros tiszti ügyészsége legközelebb meginditja a terület visszavételére vonatkozó eljárást.

— **Szégyen elől a halálba.** Egy fiatal cselédleány ma reggel öngyilkosságot követett el. *Darvas* Mártanak hivják a szerencsétlen 20 éves leányt, aki a Német-utca 11. számu házban szolgált. Gazdája lopással gyanusitotta és ez a leányt annyira elkeseritette, hogy ma reggel a második emeletről az utcára vetette magát. Összezuzott tagokkal, eszméletlenül terült el a közvezeten és agyvelőrázkódást szenvedett. A mentők haldokolva szállitották a Rókus-kórházba.

— **A müegyetemi étkező megnyitása.** A müegyetem étkezőjét a Muzeum-körut 13. szám alatt levő ház második emeletén ma nyitották meg. A közoktatásügyi minisztérium részéről ott voltak dr. *Tóth* Lajos osztálytanácsos, dr. *Gopcsa* László titkár, továbbá az egész tanári kar *Lipthay* Sándor rektorral, a hölgybizottság tagjai közül *Wartha* Vincéné elnök, *Lipthay* Sándorné, *Zipernovszky* Károlyné, *König* Gyuláné, *Schmidt* Sándorné, *Rejtő* Sándorné, *Réthy* Mórné, *Gál* Jenőné, *Rauscher* Lajosné, *Iosvay* Lajosné, *Petz* Samuné, *Podola* Lajosné, *Radosné* stb. A miniszter képviselőjét *Lipthay* Sándor rektor üdvözölte, ki beszédében köszönetet mondott a miniszter támogatásáért s a hölgyeknek, akik önzetlenül fáradoznak a szép intézmény megteremtése körül. *Tóth* Lajos válasza után az étkezőt megnyitották, amikor felszolgálták az óriási tömegü hallgatóságnak az első ebédet, amely marhahus levesből, főzelékből, husból s turóscsuszából állt. A konyhában a tanárok nejei foglalatoskodtak, élükön *Wartha* Vincénével. Ebben a hónapban a konyha gondnokságot *Zipernovszky* Károlyné teljesiti, az első napon a felügyeletet pedig *König* Gyuláné végezte.

— **Nyilatkozat.** Egy napilapban nemrég kemény támadás jelent meg a kereskedelmi szakmüveltséget terjesztő egyesület által fenntartott esti tanfolyamok ellen. Most e tanfolyam derék hallgatói nyilatkozatot adnak ki, amelyben tiltakoznak e támadások ellen és hivatkoznak arra, hogy ugy a vizsgáló bizottság, mint az érdeklődő közönség mindenkor elismeréssel volt hasznos intézetük működése iránt. Tanfolyamaik, ugymond, éppen a tanárok lelkes buzgósága folytán minden tekintetben megfelelnek annak a nemes hivatásnak, melyet szolgalni akarnak.

— **Ellopott sorsjegy.** Bánó Gyula osztálysorsjegy főelárusító (Budapest, Erzsébet-körut 14.) értesit, hogy Tóth Istvánnak csak a konzulátus által hitelesitett nyugtája ellenében fizette ki a nyereményt és nem 10.000 forintot, hanem egy fél sorsjegyre esett 20.000 forintot.

(x) **Valódi Jaeger tanár-féle** normál alsóruhákat (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyapjuárukat ajánl *Heyek* Adolf, Szervita-tér, a Vadásznőhöz.

Halottak napja.

Budapest, november 1.

Halottak napjának gyönyörü szép őszi idő kedvezett a fővárosban. A nap szinte égetően tüzött alá és a pompás verőfényben ezerszámra zarándokolt ki a kegyeletes közönség a főváros temetőibe. A gyászünnepélyek szinhelye a kerepesi-uti temető volt, mely e napon ünnepelte alapitásának félszázados évfordulóját. Reggel kilenc órakor az összes elhunytak lelkiüdvéért a temető kápolnájában ünnepi mise volt, amelyet *Baumann* Károly fővárosi hittanár mondott. Maga a temető virágdiszben és fényözönben pompázott. A sirokon már reggel meggyujtották a gyertyákat és lámpásokat.

Deák Ferenc mauzoleumán, *Kossuth* Lajos sirjánál és a Batthyány-mauzoleumon óriási kandeláberek égtek. Ezt a három fősirhelyet gyönyörüen fölékesitették az Entreprise emberei, akik a mauzoleumoknál diszőrséget is állottak.

Egyes sirok alig látszottak ki a tömérdek virágból és koszoruból, igy a Kossuth Lajos, Irányi Dániel, Helfi Ignác, Klapka György tábornok, Trefort Ágost, Rökk Szilárd, Arany János, Szathmáry György, Pulszky Ferenc, báró Lipthay Béla, Tánczics Mihály, Csukássi József, Salamon Ferenc, Woronieczky Miciszláv herceg s a pesti vértanuk sirjai.

A Deák-mauzoleum egész napon át nyitva volt s folyton óriási közönség nézte a haza bölcsének fehér márványból faragott szárkofágját.

A sirokhoz a nap folyamán igen sok testület vonult ki és a rendőrség a rend fönntartására rendkivüli intézkedéseket tett. Az önkéntes mentők mozgóőrsége is ott állomásozott a temetőben. Szerencsére, rendzavarás vagy nagyobb baleset nem fordult elő.

(Az egyetemi ifjuság.)

A temetőbe először a két egyetem ifjusága vonult ki. Az egyetemi polgárok a központi egyetemen gyültek össze reggel 9 órakor és gyászfátyolba takart nemzeti zászlók alatt zárt sorokban a Kecskeméti-utcán, Muzeum-körutón és Kerepesi-uton végig vonultak ki a temetőbe. Számuk a csatlakozó nagy közönséggel pár ezer főre szaporodott.

Az ünnepi szónokok fekete diszmagyart öltöttek és valamennyien lelkes hangu, hazafias beszédekben dicsőitették a porladó nagyok emlékeit. Az ünnepély a megállapitott programm szerint a legszebb rendben folyt le.

Woronieczky Miciszláv herceg sirjánál ifj. *Mihályi* Péter, *Batthyány* Lajos grófnál *Melczer* Elemér, *Deák* Ferencnél *Köpösdy* Dezső, *Kossuth* Lajosnál *Horváth* Zoltán, *Klapka* Györgynél *Móra* Ferenc, *Czuczor* Gergelynél ifj. *Madarász* Jenő, *Irányi* Dánielnéi *Adorján* Dezső, *Trefort* Ágostnál *Herczegh* Sándor, *Kisfaludy* Károlynál *Rózsa* Lajos, *Arany* Janosnál *Gulyás* János, *Csányi* Lászlónál *Henczeg* Károly, *Vörösmarthy* Mihálynál *Benárd* Ágost, *Csiky* Gergelynél *Kárpáthy* Abelinó, *Garay* Jánosnál ifj. *Csepreghy* János, *Klimm* Mihálynál *Orphanidesz* János, *Kriesch* Jánosnál *Tóth* Aladár, dr. *Stoczek* Józsefnél *Buhm* Ottó, *Ybl* Miklósnál, a *Vértanuknál Zendkovicz* Rudolf, dr. *Konek* Sándornál *Székely* Aladár, *Schnierer* Aladárnál *Tomcsányi* Móric, *Pauler* Tivadarnál *Marschan* Géza, *Wenczel* Gusztávnál *Bors* Miklós, *Apáthy* Istvánnál *Géber* Antal, *Kerkápoly* Károlynál *Gőöz* Árpád, dr. *Kovács* Józsefnél *Rigler* András, dr. *Mihálkovics* Gézánál ifj. *Morelli* Gusztáv, dr. *Mészáros* Antalnál *Manfeld* Pál, dr. *Szemmelveisz* sirján *Entz* Béla, dr. *Schwimmer* Ernőnél *Schwartzer* Ottó, dr. *Balassa* Jánosnál *Navratil* Dezső, dr. *Jurányi* Lajosnál *Császár* Mihály, *Gregusz* Agostnál *Weiszmann* Béla, dr. *Gerlóczy* Gyulánál *Végh* János, dr. *Hunyady* Jenőnél *Böröcz* Mihály és *Veisz* Jánosnál *Kandor* Gyula müegyetemi hallgató mondott emlékbeszédet.

Az ifjuság szónokait mindenütt lelkesen megéljenezte a hallgatóság. Dél elmult, mire az ifjuság befejezte a temetőben körutját és a legszebb rendben széjjel oszlott.

(A függetlenségi párt.)

A függetlenségi és 48-as párt délután két órakor vonult ki Kossuth Ferenc elnöklete alatt a kerepesi temetőbe és diszes koszorut helyezett *Kossuth* Lajos, *Helfy* Ignác és *Irányi* Dániel sirjára.

Kossuth Lajos sirján *Illyés* Bálint beszélt, poétikus szárnyalásu beszédben áldozva a nagy halott emlékének.

Az ő elvei, végezte beszédét, kisugárzanak o

CIMBALOM kedvelőknek van szerencsém szab. hirneves „CENTRALIS" cimbalmait melegen ajánlani. — A **centrális** cimbalomnak azon előnye van, hogy a **fenék megrepedését megóvja és az örökös hangolástól fölmenti**, a mi a cimbalomkedvelőknek nagy előnyére szolgal. — Képes árjegyzék ingyen. — **Alapittatott 1872.**

APPEL IGNÁC. hangszerkészitő. **Budapest.** Üllői-ut 10. szám.

sirból s mintegy fényes tüzoszloppá emelkednek itt, megjelölni az utat, mely fölé haladnunk kell... Mert e tüzoszlop az ő szivének lángjából gyuladt ki s az ő haza- és szabadságszeretete lángol föl abban! Azért, hogy e sir gócpontjává lett a magyar nép legmagasztosabb érzelmeinek! Ide jár a honleány elsirni a honleányi bánat és hála könnyeit... Ide jár a honfiu, bemutatni honfiui kegyelete érzelmeit. Ide járnak mindazok, kikben a honszerelemnek nemes tüze ég, hogy tanuljanak itt a multak példáin lelkesülni, elveikben megszilárdulni, s egy dicsőbb jövőben hinni és remélni! Igy lesz a hamvakból uj élet és virulás a siron, melyet a nemzet hálája és kegyelete ölel körül. A porszemek megnedvesülnek az emlékezet könnyeitől s nyomukban virágok kelnek, — melyek nem hervadnak el többé, mert folyton ápolja azokat a hazafiui és honleányi kegyelet.. És az emlékezet virágai nemcsak a sirokon zöldelnek ki, kihajtanak azok az emberi szivekben is, s magasztos tetteket és elhatározásokat érlelnek azokban... Nyugodj csendesen Kossuth apánk! édesapánk! Sirod fölött, melyen most az emlékezetnek halvány mécse ég, föl fog derülni ama lángoló nap, mely életet, fényt, világosságot araszt az egész hazára: a magyar nemzet önállóságának, függetlenségének napja!... E hitben teszszük le mi, az országgyülési független és 48-as Kossuth-párt, sirodra a koszorut, melynek virágaiba a hála és kegyelet érzelmeivel be vannak szőve az elveidhez való tántorithatatlan ragaszkodás és azon meggyőződés:

„Hogy jönni fog, mert jönni kell,
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százezrek ajakán!"

Legyen áldott örökkön emlékezeted!

Az éljenzéssel fogadott lelkes beszéd végeztével Illyés Bálint letette a sirra a párt koszoruját. Azután a képviselők, s velük a nép *Irányi* Dániel sirjához vonultak, ahol *Kossuth* Ferenc tette le a függetlenségi párt koszoruját néhány kegyeletes szó kiséretében. Majd a szomszédos *Helfi* Ignác sirját keresték fel, ahol *Hentaller* Lajos mondott rövid beszédet.

(Munkások kegyelete.)

A fővárosi szociáldemokrata munkások ma szintén kivonultak halottaikhoz. Délután gyülekeztek az Ujvásártéren, ahonnan három órakor zárt sorokban a köztemetőbe vonultak. A menet először *Táncsics* Mihály sirját kereste föl, ahol a fővárosi munkásdalárdák alkalmi gyászdalt énekeltek, *Garamy* Ernő pedig emlékbeszéd kiséretében piros szalaggal diszitett babérkoszorut tett a sirra. A koszoru szalagján ez a felirat volt: „*Táncsics* Mihálynak — a szociáldemokrata munkások." Ezután a munkások *Eisele* Károly és *Szalay* András munkásvezérek sirjához vonultak és ott is letették vörös szalagos koszoruikat.

•

Jókai Mórné ma a kerepesi-uti temetőben férje első neje, Jókainé Laborfalvi Róza sirjára pompás koszorut helyezett el, melynek két fekete szalagján e számok állottak: „*1886—1899.*"

•

A kőbányai uj temetőben egész nap sürü tömegekben hullámzott a nép, kegyelettel keresve föl halottait.

•

A katonai temetőben az idén először hiányoztak azok a bizonyos müszaki katonák, akik Hentzi sirjához voltak kirendelve „diszőrök"-nek, meg a nagyszámu rendőrök, akik a rendre ügyeltek. Az idén már nem voltak a megkoszoruzott sirok láthatók. *Hentzi* volt helyét, a 23-ik ezred elesetteinek, *Pollini* és *Corini* müszaki századosok sirjainak helyét betömték s fölötte apróra törött mészkövet hintettek. A legdiszesebben báró *Edelsheim Gyulay* néhai hadtestparancsnok sirja volt lámpásokkal tele. Itt is, mint a többi temetőben egész nap nagyközönség hullámzott.

•

Miskolc, november 1.

Dérynének, a magyar szinmüvészet halhatatlan uttörőjének sirját ma az itteni ujságirók nagy közönség jelenlétében megkoszorusták. Ünnepi beszédet *Láng* Ottó, a Borsodmegyei Lapok helyettes szerkesztője és *Devényi* Miklós, a *Szabadság* segédszerkesztője mondott. A kegyeletes ünnep nagy hatást tett a közönségre.

Béos, november 1.

Sándor szerb király ma délelőtt megjelent a kapucinusok sirboltjában és pompás koszorut tett *Erzsébet* királyné és *Rudolf* trónörökös szárkofágjaira. A kapucinusok sirboltjában lévő szárkofágokra, különösen *Erzsébet* királynéére és *Rudolf* trónörökösére, az uralkodóház tagjai, köztük *Stefánia* özvegy trónörökösné és leánya *Erzsébet* főhercegnő, gyönyörü koszorukat tettek.

Ő felsége ma reggel a schönbrunni kastély kápolnájában csöndes misét hallgatott.

Nyilttér.

Egy seb következménye.

Salindre ur, a ki Saint-Florent-sur-Auzonnetben (Gard) lakik, erőteljes egészséges ember volt minden tekintetben; minden betegségtől ment volt egész ötvenhét éves koráig, a midőn egy a lábszárán kapott lött seb következtében egészsége rázkódtatást szenvedett s aggodalmat okozó állapotba jutott. Ez a seb nyomorékká tette és kénytelen volt mankót használni. De vajjon mitől lett reumás ő, ki soha fájdalmat nem érzett. Miért kapott, a ki mindig jól volt, izombetegséget? Ezt nem nehéz megmagyarázni. — A vér feloszlása jöhetett létre azáltal, hogy a levegő egyes alkotórészei a sebbe hatoltak. Kétségkivül, ez a seb volt oka a betegség keletkezésének, a melyre az illető vagy örökösödésnél vagy a születésnél fogva predestinálva volt. — Egész természetes, az első jelekből következtetve, hogy a vért kell helyreállitani s az izmok s idegek megerősitését kell célul kitűzni, ha eredményt akarunk elérni. A Pink-pilula való arra, hogy gyógyulást idézzen elő. Salindre Lajos ur e tárgyban a következő irásbeli bizonyitványnyal szolgál:

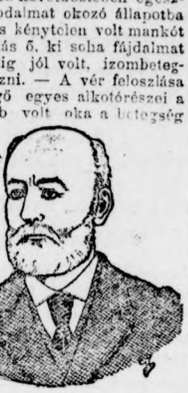

— 1886-ban annyira vesztedelmes sebet kaptam lábszáramon, hogy nyomorék maradtam. — Kénytelen voltam mankón járni. Eddig sohasem voltam beteg, de attól fogva reumás fájdalom gyötört, a mely csak sulyosbitotta helyzetemet s szörnyü kinokat okozott. Lassankint teljes izombetegség vett rajtam erőt. Sokáig szenvedtem s semmi sem adott enyhülést. Egy napon a Pink-pilula használatára határoztam el magamat és lassan-lassan teljes változás jött bennem létre. Fájdalmam teljesen megszünt és betegségemből emlékénél egyéb nem maradt. Ma, bár nyomorék vagyok, az élet kevésbé rideg nekem, mert többé nem szenvedek.

A Pink-pilulák hatással vannak minden oly betegségnél, a mely a vér rossz állapotának következménye és eredménye van a reuma idegbetegség, sárgaság, váltóláz és több betegség következménye ellen. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára **1** frt **75** kr. és hat doboz **9** frt. Központi főraktár: Gablin & Cie, 3 cite Trévise, Páris.

A kész ruhák raktáron való tartásával ez idény végén felhagyunk.
Minden darab az előállitási áron adatik el.
Karácsonyi és Társa uri szabók, Muzeum-körut 9. szám.

INHALATORIUM Mell, gége, garat, orrbetegeknek, asthmásoknak pneumatikus kurák.
Erzsébet-körut 6., I. em. Rendelés 2—4 d. u. Egész nap nyitva. Dr. LASZKY.

Császár fürdő BUDAPESTEN.
Elsőrangu kénes hévvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványviz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel, 200 kő, nyelmes lakószobával. A legszolidabb kezelés. Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SZINHÁZ, ZENE.

** **A szevillai borbély.** *Petrini* Mártha kisasszony, a svéd pintyőke (ha vannak *svéd csalogányok*, lehetnek svéd pintyőkék is) ma másodszor próbált szerencsét az Opera tágas szinpadán, ahol annyi vendég elfér, de annyi vendég! Az udvariasan fogalmazott előleges reklámok azt irták (vagy helyesebben: *tudni vélték*) hogy a pajkos, elmés Rozina Petrini kisasszonynak a legjobb szerepe és hogy ebben a szerepben sokkal nagyobb sikere lesz, mint Capulet Julia szerepében. Szerencse, hogy nem nagy várakozással mentünk az Operába, különben ezuttal is erős csalódás ért volna bennünket. Az bizonyos, hogy Petrini kisasszony Rozinája *jobb*, mint a multkori Juliája, de ha nem ezt a mértéket alkalmazzuk, hanem a müvészet mértékét, akkor kénytelenek vagyunk őszintén kimondani, hogy Rozinája sem több gyönge szárnypróbálgatásnál. Nem is beszélünk arról, hogy játékában nincs igazi vidámság, igazi könnyüség, igazi grácia. (Ez akkor tünt ki leginkább, amikor a hires hármas köszönést elfuvolázta Almavivának a levél átvétele után: grazie, grazie, grazie!) Ismertünk Rozinákat, akiknek a játéka szintén nem volt elragadó (Sembrich Marcella is ezek közé tartozik), de a bájos alakitás hiányáért ezek a müvésznők brilláns énekükkel nyujtottak kárpótlást. Ha nem kaptuk meg tőlük a Beaumarchais-Rossini hóditó alakját a maga teljes szépségében: kaptunk szép, meleg hangot és fényes koloraturát. Petrini Mártha nem rendelkezik ezekkel a tulajdonságokkal. Hangjának a szine betegesen halvány s egyetlen regisztere sincs, ahol melegiteni vagy ragyogni tudna. Egy-két ügyes futamot hallottunk tőle az első nagy áriában (una voce poco fa), de a futamok végén, amikor a hanglétra legmagasabb fokáig akart felugrani, hangja fátyolos lett, sőt nem egyszer kettészakadt, mint a gyönge cérnafonál. Stakkatózni még legjobban tud, de a stakkátóiban sincs elsőrangu, meglepő virtuozitás. Csak kettőt dicsérhetünk rajta föltétlenül: csinos, karcsu termetét és gyönyörü spanyol ruháját — az ezüsttel diszitett fekete harisnyákkal együtt. Termet, kosztüm és harisnya dolgában talán felülmul minden eddigi Rozinát, Patti Adélt sem véve ki. A közönség ma is hüvös maradt, éppen ugy, mint a *Romeo és Julia* előadásán, kivéve a karzatnak egy részét, ahol olyan urak ültek, akik el voltak ragadtatva ettől a Rozinától. A közönség más része inkább a férfi-szereplőkön mulatott: *Hegedüs* nagyszerü Bartolóján, *Takáts* Figaróján, *Arányi* Almaviváján és *Kornay* Bazilio mesterén. A zenekart ma *Erkel* Sándor vezette.

** **Népszinház.** *A molnár és gyermeke* ma délutáni előadásán szinültig megtelt a Népszinház nézőtere s a közönség a hagyományos meghatottsággal kisérte az előadás érzelmes mozzanatait, amelyeknek kiemelésében *Gazsi* Mariskának, *Szirmainak*, *Szabó* Antalnak és a többi szereplőknek egyiránt részök volt. A *Raupach*-féle népies dráma iránt olyan nagy volt az idén is az érdeklődés, hogy a holnapi, csütörtöki előadás jegyei is nagyobbrészt el vannak már adva, ami a Népszinház igazgatóságát arra késztette, hogy a *Molnár és gyermekét* harmadszorra is kitüzze, még pedig *péntekre*, amikor is a darab az eddig kitüzött *Bibliás asszony* helyett kerül szinre. Az előadást, mint ma délután, holnap és holnapután is megelőzi *Barna* Izsó népszinházi karnagynak erre az alkalomra irt hangulatos *nyitánya*, amely különféle gyászénekekből van összetéve.

** **A Novelli-jegyek.** A *Vigszinház* igazgatósága felhivja a közönség figyelmét arra, hogy a *Novelli*-vendégjátékokra váltott jegyek közül a november 3-ikára, *A velencei kalmár*hoz váltott jegyek november negyedikén; a negyedikére, *Papa Lebonnard*hoz, váltott jegyek pedig november harmadikára érvényesek.

** **Százéves szerző.** Egy osztrák szinpadi szerző, *Ditters* Károly tegnap töltötte be születése napjának százados fordulóját. *Orvos és gyógyszerész* cimü darabja, annak idején, nagyon népszerü volt az osztrák szinpadokon. Ennek a hirnek az ötletéből felemlitjük, hogy *Velencé*ben a nyolcvan éves dr. *Barnaba* Demeternek *Ermanzia, vagy a gályarab leánya* cimü darabja szép sikert aratott.

** **Ahol Sarah Bernhardt megbukott.** Sarah *Bernhardt* budapesti vendégszereplése után egyenesen *Milano*ba ment, ahol kétszer lépett fel a *Manzotti*-szinházban *Hamlet*ben. A francia tragikának erről a debut-jéről egészen különös hir érkezik *Milanó*ból. Sarah annyira nem tetszett a dán királyfi trikós szerepében, hogy a közönség egy nagy része még az előadás alatt ott hagyta a szinházat. Sarah *Bernhardt* egy olasz szinésznőnek azt mondta, hogy a közönség ellenséges magatartása teljesen kihozta a sodrából, s a darab vége felé jutott csak ujra egész müvészi képességének a birtokába.

** **Hir — Perottiról.** A *Magyar Királyi Opera* volt tenoristájáról, *Perotti*ról, akinek Budapestről való eltünése csak nemrégiben szinházi szenzáció-számba ment, a következőket olvassuk a *Berliner Börsencourier*ban:

Perotti Gyula hőstenort, aki néhány héttel ezelőtt financiális nehézségek miatt leverte lábáról a budapesti port és kedvesével, *Bartóky* Matilddal Amerikába vándorolt ki, mindjárt az uj világba érkezése után megostromolták az ujságirók és alaposan kikérdezték. *Perotti*, aki több izben vendégszerepelt már a newyorki *Metropolitan Opera House*ban, kijelentette, hogy neje ellen, akivel három év óta nem él együtt, meginditotta a válópert. *Bartóky* kisasszony tanitványa volt s az ami összevezette őket, az az a bizonyos „régi történet" a szerelemről. *Bartóky* kisasszonynak nagyon kedves mezzo-sopran hangja van s bizonyára sikert fog aratni. Ő maga az operában fog fellépni s reményli, hogy meg tud egyezni *Grau*val, annál is inkább, mert ugy hallja, hogy Jean de *Reszke* az idén nem jön Amerikába. Európába egyhamar alig tér vissza, hacsak nem sikerülne neki mennyasszonyával együtt vagyont szerezni.

A *newyorki* interviewkről szóló cikkecske ezután *Perotti*ra vonatkozó, nálunk bőven ismert adatokat mond el.

** **A megrendszabályozott szinésznövendékek.** Az *Országos Szinész-Egyesület* már régebben panaszt tett a belügyminisztériumnál, hogy az aránytalanul felszaporodott szinésziskolák növendékei itt-ott a vidéken előadásokat rendeznek és ezekkel az előadásokkal megnehezitik különösen a kisebb társulatok megélhetését. *Széll* Kálmán belügyminiszter most rendeletet adott ki, amelyben meghagyja, hogy szinésziskolai növendékek csak meghatározott helyre szóló és előre kieszközölt engedély alapján tarthatnak előadást.

** **Gyermekhangverseny.** Csütörtökön, halottak napján, a kegyeletes alkalomhoz illő számokból fog állani a *Telefon Hirmondó gyermekhangversenyének* programmja. *Péntek* Ferenc ref. lelkész gyászbeszédet tart, *Hartmann* Jenő orgonán ad elő egyházi zenedarabokat s a többi közreműködők: *Vidor* Laura, *Balassa* Jenő, *Odry* Zuárd és *Oláh* Lajos is csupa olyan dolgot fognak előadni, amik a gyermekhallgatóságot a nap jelentőségére emlékeztetik. A gyászünnep d. u. 5 órakor kezdődik. — Este az operaházból a *Bajazzók* és a *Piros cipő* előadása lesz hallható a kagylóban.

MÜVÉSZET.

□ **Tóth László emlékezete.** Ma reggel tizkor kegyeletes aktusban rótta le szeretetét a *Magyar Képzőmüvészek Egyesülete* a kerepesi temetőben *Tóth* László festőmüvész ujonnan emelt siremléke előtt, amelyet *Kallós* Ede, az elhunytnak jó barátja mintázott. Az *Egyesületnek* nagy babérkoszoruját hozta ki egy küldöttség, amelynek nevében *Kacziányi* Ödön festőmüvész mondott poétikus és meghatóan szép beszédet.

— Pályatársunk egykor — ugymond — e bajtól, gondtól terhes árnyékvilágban! Porladó tested itt nyugszik e földben, örök éltü szellemed ama szebb hazában. Sirod fölött mesterkéztől alkotva, mélyen érző szivtől sugallva, emléked domborul. Eljöttünk, közöttünk élő emlékezeted, kegyeletünk hozott ide, pár könnyet ejteni s néma fohászban áldozni a multnak. Pályafutásod oly rövid volt s mégis a remények hány szépen épült vára omlott össze utolsó sóhajoddal. Róma ódon falai visszhangzottak vidám ötleteidtől s a Tyrrheni tenger örökké zugó habjai fölött magyar dalt röpitett tova a szél ajkaidról, mig gyors ecsettel a távol kéklő Scylla és Cháribdis szirtcit vázoltad. Csodás kincsesháza az elmult századoknak, ragyogó verőfény, örök kék ég hona szép Itália, te láttad fejlődését, ösmerted temperamentumát, szeretetét e szin-ragyogás s zajló élet iránt. A római Campagna helyei, a sárga Tiber partjai, Nettunó ősi castruma s a Pontini mocsarak fényben izzó alkonyatja lelkesitették, éltették s a benyomások ezrei emésztettek temperamentumát. Nagy részét a mi vidám, gondtalan bohém-világunknak vitted magaddal. Isten véled, de nem örökre, viszontlátásra, majd tul a szférákon ama szebb, jobb, tisztább szellemhazában, hol szabad röptét a müvész lelkének nem nyügözi a durva anyag s a képzelet csapongó szárnyalása az alkotással ugyanaz. A viszontlátásig! Isten veled!

TÁVIRATOK.

Bécs, november 1. Ma délután az osztrák kabinet tanácskozásra ült össze, amelyen állitólag a budgetprovizórium felett határoztak. *Clary* gróf ma este nejével Grácba utazott és pénteken reggel tér vissza Bécsbe.

Bécs, november 1. Az uj orosz követségi templomban ma délelőtt *III. Sándor* halála napja alkalmából gyászünnep volt, amelyen jelen voltak: *Budberg* nagykövetségi tanácsos gróf *Kapnist*nak, a távollevő nagykövetnek a képviseletében, továbbá *Voronin* katonai attasé és a nagykövetség tagjai, a diplomáciai kar és az itteni orosz kolónia több tagja.

Bécs, november 1. *Sándor* szerb király tegnap gróf *Goluchowski* külügyminiszternél egy órai látogatást tett.

Bécs, november 1. *Sándor* szerb király a görög királynál látogatást tett, amelyet ez csakhamar viszonzott.

Bécs, november 1. *Clam-Gallas* Klotild grófnő tegnap este Frauenthalban (Csehország) meghalt.

Genf, november 1. A községtanács szerződést kötött *Blanchard* abbéval egy teleknek az eladásáról, amelyen emlék-kápolnát állitanak Erzsébet királynénak.

Pétervár, november 1. *Goremijkin* belügyminisztert a birodalmi tanács tagjává, *Ssipjagint*, a kérvényiroda főnökét, a belügyminisztérium vezetőjévé nevezték ki, a kérvény-iroda főnökségét pedig ideiglenesen *Budberg* istállómester veszi át.

Kihallgatás a királynál.

Bécs, november 1. Ő felsége a mai nap folyamán külön kihallgatáson fogadta *Ottó* főherceget, gróf *Goluchowski* külügyminisztert, báró *Krieghammer* badügyminisztert és gróf *Claryt*, az osztrák minisztertanács elnökét.

Verekedés az auteuili versenyen.

Páris, november 1. A mai auteuili versenyen komoly incidens történt. A versenyek eredményével elégedetlen közönség áttörte a mázsáló helyiségek korlátját és ugyanott több ablaküveget betört. A lovászok megkisérlették a tömeget feltartóztatni és a nagy tolongás közben néhány ember megsebesült. Több elfogatás történt.

Félbeszakitott ellenőrzési szemle.

Brünn, november 1. Ma délután érkezett távirat szerint *Gaya*ban az ellenőrzési szemlén ellenszegülések fordultak elő, amiért a szemle vezetője kénytelen volt azt megszakitani. A katonai hatóságok óvatosságból, hogy a még néhány napig tartó szemle csendes lefolyását biztositsák, Brünnből *Gaya*ba katonaságot küldtek, amely este elindult oda. Minthogy sok katona a kaszárnyán kivül volt, este hat órakor takarodó fuvásával hivták vissza őket.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, november 1. (*Gabonapiac.*) Buza eleinte Észak-Amerika kedvezőbb irányzatára javult, de azután visszaesett előbbi árára. Rozs 1/2 márkával olcsóbb volt, mint tegnap. Zab változatlan. Az idő szép.

Liverpool, október 31. (*Gabonapiac.*) Buza általában változatlan, amerikai tengeri 1/2 p-vel drágább, amerikai liszt 9 p-vel olcsóbb. Az idő kissé borus.

New York, október 31. A részvénypiac lanyhán indult, később megszilárdult és szilárdan zárult. Részvényforgalom 513.000 db.

New York, november 1. *Liszt* helyben 73.1/8. *Buza* októberre 39.3/8, decemberre 38.4/8, márciusra —.—, májusra 69.2/8. *Tengeri* májusra 32.4/8. Tengeri juniusra —.—

Chicago, november 1. *Buza* decemberre 2.80. *Tengeri* májusra 74.4/8.

New York, november 1. (*Értéktőzsde.*) Váltó Londonra 4.86 7/8. Váltó Berlinre 95.1/8. Ezüst 58.1/8.

KÖZGAZDASÁG.

Tőzsde. *Budapest november 1.* A mai ünnepi magánforgalomban az értéküzlet nagyon szük korlátok között folyt le. Az üzlet iránya nyugodt volt.

Előfordult kötések: Osztrák hitelrészvény 369.25—369.60, magyar hitelrészvény 375.—, osztrák-magyar államvasut részvény 332.25, városi villamosvasut 189.50 frt.

Zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 369.60 forint.

Az Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. Folyó évi október hóban 1352 jutalékrész iratott be és nászjutalékok fejében 25.632 forint 72 krajcárt fizetett ki az egyesület. Az 1899. január 1-től október 31-ig beirt összes jutalékrészek száma 11.726 és a kifizetett nászjutalékok összege 210.584 forint 43 krajcár.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, november 2. — Római katolikus: Halottak napja. — Protestáns: Viktória. — Görög-orosz: (október 21.) Artémiusz. — Zsidó: Markhesvan 29. — A nap kél délelőtt 6 óra 32 perckor. — Nyugszik 4 óra 23 perckor. — A hold kél délelőtt 5 óra 28 perckor. — Nyugszik délután 3 óra 31 perckor.

A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 5 órakor.

Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órától.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

Halottak napja alkalmából gyászmise a kerepesi-uti temető kápolnájában délelőtt 10 órakor a nemzet nagy halottainak lelkiüdvéért.

Lipótnapi bőrvásár.

Esküdtszéki tárgyalás délután 3 órakor. Tárgyalásra kerül *Bregyán Velicska* Viktor magánpanaszosnak gróf *Teleki* Árpád ellen inditott rágalmazási és becsületsértési sajtópöre.

Főellenőrzési szemle. A honvédségnél a 2., 3., 4., 5. és 6. honvédhuszárezreddel. A közös hadseregnél a 69. gyalogezred 1889—1893-ig besorozott legénységével és a 17—26-ik egészségügyi csapatokhoz tartozókkal.

Nemzeti muzeum: Természetrajzi tára, nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyüjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Iparmüvészeti muzeum és az iparmüvészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és d. u. 3—5-ig.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Miakits M. bor és sörcsarnoka az Urania szinház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termésü borok.

Jahn Ede. *Terézvárosi Pilseni sörcsarnokában* Andrássy-ut 44. Naponta élőhalak.

Páris szálloda. Váci-körut. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Szinház-épület. Banda Marci hangversenye.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó hires szólisták hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkitünőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Margithid-kávéház. Lipót-körut 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenyez.

New York-kávéház éttermei esténkint honvédzenekar hangversenye.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Magyar Szinház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta *Dankó Pista* hires magyar daltársulata.

Gambrinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körut 27. Naponta katonazene-hangverseny. Szabad bemenet.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Csóka József zenekarának hangversenye.

Keleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulamit.

Vanek kávéház. Csömöri-ut 18. sz. alatt minden kedd, csütörtök és vasárnapon *„Ködfátyolképek"* változatos müsorral.

Bodega-pince, ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Hegyesi József müszakács kitünő konyháját helyben és vidéken ajánlja jourokra.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

GUMMI!

A legfinomabb francia és angol **gummi-különlegességek, valódi jótállás mellett.** Roulé eredeti dobozban, tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Roulé egyenként csomagolva, tucatja 3, 4, 6, és 8 frt Capotte americ. (rövid) fehér szinü, tucatja 3 és 4 frt, narancsszinü 5 és 6 frt. Viktoria tucatja 4, 6 és 8 frt. **Halhólyag** (hosszu) tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Halhólyag (rövid) tucatja 4 és 6 frt. Pely Porus Haase, drbja 2 frt. Pely Porus Mensingar. drbja 2.50 frt. Párisiöv spongya, tucatja 4, és 6 frt, Nőknek legujabb **Dianaöv**, Teufel-féle, 3--8 frtig.

Csakis

Pollitzer Mór és Fiánál,

Bpest, Deák Ferenc-utca 10.

kaphatók.

„Reuma-szesz"

orvosi tekintélyek által kit. elis. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatásu, a test bárminemü fájdalmai, u. m. **reuma, csuz, ischias, köszvény, szaggatás, szurás, nyilalás** stb. ellen. **Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.** 1 üveg ára **1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér.** Kapható a főváros és vidék összes gyógytáraiban, ugyszintén a késztő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Főraktár: Török József gyógysz. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszertár a „Nador"-hoz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutaknál a kezelőnői állásokra régebbi folyamodások folytán előjegyzettek száma oly nagy, hogy ezen állások aránylag csekély számánál fogva a beállható szükséglet évekre fedezve van.

Minthogy ugy a nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, mint az állami vasutak igazgatóságához folyamodások folyton nagy számmal érkeznek, kereskedelemügyi m. kir. miniszter ő nagyméltósága elrendelte, hogy mindaddig, mig a már előjegyzésben levő jelöltek elhelyezést nem nyernek, a kezelőnői állásokra beérkező folyamodványok, minden érdemleges tárgyalás nélkül folyamodóknak egyszerüen visszaadassanak, ha pedig a már előjegyzett jelöltek elhelyezve lesznek, a további üresedések nyilvános pályázat utján töltessenek be.

Ily körülmények közt bizonyára az illetők saját érdekében is áll, hogy az előre látható céltalan kérvényezés költségétől és fáradságától magukat megkiméljék.

Budapest, 1899. okt. 16.

Radicalis gyógyulást nyujt ideg- és nemi betegségek ellen

Dr. Mitzger-féle

intézet

mintaszerü gyógytermeiben alkalmazott korszakalkotó

„Kataphorese gyógymód".

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI INTÉZET NYITVA

Budapest,

VI. ker., Teréz-körut 44. I. emelet

d. e. 9—1-ig. d. u. 2—7-ig.

Levelekre dijmentesen válaszoltatik. Prospectus franko.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi november hó 2-án.
Bajazzók.
Dráma 2 felvonásban. Szövegét és zenéjét irta Leoncavallo. Fordította Radó Antal.
Személyek:

Nedda	Bárdosy	Silvio	Takáts
Conio	Alberti	1. pór	Ney B.
Tonio	Várady	2. pór	Juhász
Beppo	Kiss		

Utána:
A piros cipő.
Tánclegenda 4 képben. Regel H.-tól. Koreografiáját Hassreiter J., zenéjét Mader Raoul szerzette.
Személyek:

Fedor	Zolnay	Onegin	Smerald
Darinka	Schimdek	Katona	Pini
Gregor	Carbone	Parasztasszony	Zsuzsanits

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi november hó 2-án.
Iskarióth.
Eredeti tragédia 5 felvonásban. Irta Váradi Antal.
Személyek:

Pontius	Szacsvay	Iskarióth	Bakó
Annás	Bercsényi	János	Mihályfi
Ruben	Egressy	Péter	Ujházi
Isachar	Horváth	Jakab	Faludi
Kaiphás	Gyenes	Tamás	Körösmezei
Ahasver	Szigeti	Magdolna	Jászay
Nephtali	Iványi	Oseás	Mészáros

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHAZ.
Csütörtök, 1899. évi november hó 2-án.
A molnár és gyermeke,
Népdráma 5 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

VÁR-SZINHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi november hó 2-án.
Házi béke.
Vigjáték 3 felvonásban. Irták Bisson S. és Leclerq A. Fordította Kürthy Emil.
Személyek:

Moreuil	Náday F.	Suzanne	Gerő L.
Germainé	Csillag T.	Dolores	Paulayné
Brunois	Vizvári	Du Taillis	Hetényi
Brunoisné	Vizvárinó	Denise	Groo V.
Ludovic	Zilahi	Ambroisine	Rákosi Sz.
Pironeau	Latabár	Julie	O. Keczeri I.
Muscadet	Dezső	François	Faludi

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi november hó 2-án.
A férj vadászni jár.
Bohózat 3 felvonásban. Irta: Georges Feydeau. Fordította: Mihály József.
Személyek:

Justinian	Hegedüs	Babette	Boros F.
Léontine	Lánczy i.	Gustave	Góth
Latour	Nikó L.	Bridois	Gyöngyi

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi november hó 2-án.
L. Komáromi Mariska asszony felléptével.
Szulamit.
Zsidó dalják 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.
Személyek:

Monaóh	Szilágyi	Szulamit	Komáromi
Áron	Mátrai	Abigail	Rózsa
Absolon	Vidor	Cingitang	Rózsahegyi

Kezdete 7½ órakor.

UJ! FÖLTÜNŐ! EREDETI!
FOLIES CAPRICE
VI., Révay-utca 18. sz.
Ma
„Zálogolás a gőzfürdöben“.
Bohózat Leitner H.-től
ezt megelőzőleg 9 órakor:
Le a hussal!
Vegetáriánus bohózat dalokkal. Irta: Egy növényevő. Zenéjét Kmoch A. és
„Excentrique“ ballet-egyveleg.
Incognito erkély-páholyok.
Kitünő konyha és italok. Figyelmes és pontos kiszolgálás. — Szolid árak.

VANEK kávéháza. Csömöri-út 13. szám.
Ködfátyolkép-estélyek minden kedden, csütörtökön, vasárnap és ünnepnapon. Ma csütörtökön, nagy mechanikai világtableaux és tárlati müvek komoly és vig kivitelben. Ezután egy sorozat meglepő és feltünő kivitelü képek **Délafrikából.**
Kezdete 9 órakor. Szabad bemenet.

New-York kávéház ettermei kitünő magyar és francia konyha és erdélyi különlegességi nemzeti ételek. Valódi magyar, valamint külföldi borok, a legjobb minőségü Dréher-féle sörök. **Minden este a honvédzenekar hangversenye.** — Pontos kiszolgálat. — Mérsékelt árak.
Társaschéd étkezésre előjegyzések elfogadtatnak.

Ehm János ettermei a **Nemzeti Szinház épületében**
Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.
(azelőtt Szikszay Ferenc).
Szinház után friss étlap.

Terézvárosi pilseni sörcsarnok Andrássy-ut 44.
Mától kezdve: minden pénteken és szerdán extra-halászlé, valamint a nap bármely szakában élő halak, választás szerint a saját haltartóból.
Tisztelettel **Jahn Ede,** vendéglős.

Lantos ERDÉLYI VENDÉGLŐJE és polgári sörözője
VI., Dalszinház-utca 8. (A m. kir. opera mellett.)
Naponta a legjobb **erdélyi** szakácsné által készitett erdélyi ételek és különlegességek. **!Olcsó árak!** **Borok** kizárólag Teutsch B. József csász. és kir. udv. szállító segesvári pincészetéből! **Pontos kiszolgálás!**
Palack-borok Teutsch B. József csász. és kir. udvari szállító segesvári pincészetéből, dijmentesen házhoz szállittatnak.

Hegyesi József **mű-szakács,** Budapest, IV., Ujvilág-utca 15. szám.
Elvállal helyben és vidéken dejeuner-, diner-, souper-, banquet-, soirée- és ünnepi-lakomák főzését, magyar és francia konyha szerint, a legfinomabb igényeknek megfelelő konyha- és asztali készlettel.

Sneidig egyenruhákat
készit
BLUM SÁNDOR
Budapest,
Váci-utca 12. szám.

Sternberg Ármin és testv.
cs. és kir. udvari
hangszergyárosok.
Fuvolák 4, 5, 6, 8, 10, 15 frt és feljebb.
Hegedük, 3, 4, 5, 6, 8 frt és feljebb.
Gordonkák, 12, 16, 20 frt és feljebb.
Cimbalmok, csengő és erőteljes hanggal, 35 forinttól 500 frtig.
Harmoniumok, iskola-, szalon- és templomi használatra.
Budapest,
Kerepesi-ut 36.
Zongora termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körut sarkán.) Zene-palota. **képes árjegyzék (minden cikkről külön) ingyen,** de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kivántatik árjegyzék.

8 szoba bútor
igen olcsón eladó, 1 hálószoba barok nagyon finom, 1 ebédlőszoba, barok, három ajtós, nagyon finom, 1 gyermekszoba, fehér lakirozással, 1 hálószoba, angol, matt, faragott, 1 ebédlőszoba, oszlopos, 3 ajtós, faragott, szalongarnitura, mahagoni, 1 uri szoba, antik, nagyon finom, 1 vendégszoba egyszerü, szőnyegek és képek. Bővebbet Vörösmarty-utca 58. sz., III. em. 18. sz., d. e. 9—12-ig d. u. 3—6 óra között. Ugyanott a lakások is azonnal dkiaók.

Zálogházi cédulákat veszek.
Eladok
13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, itálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany férfiláncok kőlógóval, grammja 85 kr., massziv arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.
Grünberger Ármin Béla
örökösei Budapesten,
IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Harisbazár.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Köhögésnél, rekedségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Párisi világkiállitásra **megnyillik 1900. április 17-én.**
már most előjegyeztetnek és felvétetnek Magyar Csárdába pincérnők, buffetleányok, magyar ipar- és kézmücikkek eladásához árusitónők (fix fizetés, jelmez, utiköltség oda-vissza biztositva) ugyszintén helyben mint vidékre azonnal elhelyeztetnek cassirnők, pincernők, elsőrendü üzletbe.
Kezdők is!
POLLÁK JÓZSEF
szálloda- és kávéházi személyzet elhelyező-irodája
Károly-körut 9.

Köznép-osztály,
Frakk 5 frt.
Nadrág 3 frt.
Mellény 1 frt.
Ferenc József-kabát 4 frt
Jaquet 3 frt.
ROTHBERGER JAKAB
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

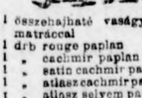

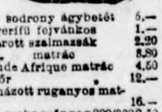

1 összehajtható vaságy 3 matraccal		10.—
1 drb rouge paplan	1.70	
1 „ cachmir paplan	2.50	
1 „ satin cachmir paplan	3.50	
1 „ atlaszcachmir paplan	4.80	
1 „ atlasz selyem paplan	7.50	
1 „ fodros atl. selyem paplan	12.—	
1 „ jó vászon ohiffon paplan lepedő	1.20	
	1.80	
1 drb jó vászon lepedő	1.80	
1 drb flanel takaró pokróc	1.50	
1 drb jó lópokróc		
1 acél sodrony ágybetét		5.—
1 tengerifü fejvánkos		1.—
1 levarott szalmazsák		2.20
1 „ matrác „		8.80
1 Crinde Afrique matrác		4.50
1 lószőr „		12.—
1 párnázott ruganyos matrác		16.—
1 nagy szoba szőnyeg 200/300		2.50
1 ablak tunis függöny		1.50
1 bouret ágyterítő		2.20
Futószőnyeg méterenkint		25 krtól 4 frtig.

GICHNER JÁNOS és TÁRSA
papiru, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny-ágy- és asztalterítő stb. nagy vál asztékban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Nem tetszö árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, bérlő.
Szenzációs ujdonsági müsor.
Először Budapesten
L'etoile de France
La jolie L. Fagette
Divette Parisienne
Seherezade
jávai énekesnő és fegyvertáncosnő.
La belle Jeane Valder
poses plastiques.
Milanowa Julietta
a gyémántkirálynő,
Edgar Jones
legjobb amerikai néger excentrikus bohóc.
Les Milanis
Egy jelenet a Monte Carlo kávéházban.
Broth. Kock
fej- és kézakrobaták.
A Teims-csoport
légtornásznők.
Pénztárnyitás 7 órakor. Kezdete 8 órakor.
A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készittettek.
Elővételi jegyek **Weiss A.** nagy szivartőzsde IV., Károly-körut 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

Minden második sorsjegy nyer
Fuchs H.
váltóháza
alapittatott 1866-ban
a magy. osztálysorsjáték főelárusitóhelye
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.
ajánl az 5-ik sorsjátékhoz sorsjegyeket.
Legnagyobb nyeremény-esélyek
50.000 nyeremény és egy jutalom
össznyeremények korona 13 millió 160.000.
1-ső osztály huzása már november 16 és 17-én.
Sorsjegyárak

egy egész	sorsjegy	frt	6.—
egy fél	„	„	3.—
egy negyed	„	„	1.50
egy nyolcad	„	„	—.75

Pénzküldeményeket postautalványnyal kérek a cím pontos megjelölésével.
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
1,000,000 korona.

Készpénz kölcsön birtokokra és házakra
valódi becsértékháromnegyed részéig, II. helyre is 20—60 évi törlesztésre. Birtokos telmondhat bármikor, pénzintézet ellenben nem.
Lebonyolitás 14 nap alatt. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Semmi előleges költség. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat, valamint katasztери birtokiv másolat.
Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

Eladó szőlők.
20, 40, 60 holdas szőlők akár részletekben, akár egészben egy tagban eladók kész termő szőlők, Budapesthez 3 órányira Gyöngyös és Eger közt. Cím a kiadóhivatalban. 5187

„Az Értékpapir üzlet“
irták Berger Mór és Márkus Sándor. Vezérfona minden értékpapir ügylet nél. Különösen sorsjegytulajdonosoknak nélkülözhetlen. Pénz- és értékpapir kezelőknek vezérfonala. Ára 1 frt 50 kr.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló“
kiadóhivatalában,
József-körut 18.

A tisztelt közönség szives figyelmébe ajánljuk,
hogy

szőnyegeket, függönyöket, takarókat stb.

olcsón, divatnak megfelelően, jól lehet vásárolni.

Dus választéku raktárunkon kaphatók:

Jute futók	**20 krtól feljebb**	**Tapestry futók**	**1 frt 20 krtól felj.**
Manila „	**40 „ „**	**Brüssel „**	**1 „ — „ „**
Hollandi „	**65 „ „**	**Velvet „**	**1 „ 90 „ „**
Kokus „	**65 „ „**	**Pokróc „**	**1 „ 20 „ „**

Egyben szőtt salon-szőnyegek és ágyelők **Smyrna-szőnyegek** (kézimunka) □ méterenként 8.— frttól feljebb. Asztal és ágyteritők, pokrócok, függönyök, butorszövetek stb. ajánltatnak szives megtekintés és bevásárlásra.

KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA

cs. és kir. udv. szállitók, m. kir. szab. nagykereskedők

V., ERZSÉBET-TÉR 11. SZAM.

En C... Anna

180 centiméter hosszu óriási Loreley-hajammal, a magam találmányu pomádém 14 havi használata következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghiresebb tekintélyek egyetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegitésére, uraknál gyarapitja a teljes erős szakáll növését és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömöttséget ad és megóvja a korai megőszüléstől a legkésőbb vénkorig.

1 tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy postai utánvét mellett az egész világba a gyárból, a hova az összes megrendelések küldendők.

Csillag Anna,
BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Kitünő munkáért Páris, London, Stockholm és Budapesten kitüntetve.

VARJU BÉLA

cs. és kir. szab.
hangszeripar-telepe
a székesfőváros szállitója
BUDAPEST,
VIII., József-körut 20./A.

Ajánlja saját készitményü hangszereit,
hegedük, fuvolák,
trombiták, harmonikák, arisztonok, valamint mindennemü **vonó- és fuvó-hangszerekben.**

Saját gyártmányu
cimbalmok,
elismert, legszolidabb kivitelüek, 45, 50, 60, 70 forint, pedálos 75 frttól 300 frtig.
3 évi jótállás.
Eredeti olasz és német hurok.

Bárminemü hangszerek javitása.

OLCSÓ ÁRAK, PONTOS MUNKA.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Butor

ugy készpénzért, min részletfizetésre legjutányosabb

Ehrentreu és Fuchs
testvéreknél
BUDAPEST,
VI., Teréz-körut 8.
(Andrássy-ut közelében.)

Grötzner-féle Tarolin capsulák.
Specificum:
hólyagbántalmaknál, hugyesőfolyásnál.

Könnyü kényelmes, biztos gyógymód, minden fecskendezés nélkül.
1 doboz ára 3 korona.
Kapható minden gyógyszertárakban
Főraktár Budapesten: Városi gyógyszertár, Városháztér

Gimnáziumi érettségire
előkészitek legalább VI. középiskolával birókat.
Kereskedelmi érettségire
legalább IV. középiskolával birókat.
Bővebb felvilágositást nyujt
Szimányi S.
nyug. tanár és igazgató
BUDAPEST,
VI., Andrássy-ut 51. sz.

Uri Havelock
7 frttól,
Női Havelock
9 frttól,
Fiu Havelock
4 frttól,
Leány Havelock
5 frttól feljebb.
A legjobb csak

a tirolinál

Justitz Leopold,
lodenruha-specialista
BÉCS,
IX., Währingerstrasse 48.
Telefon 7248. sz.

A tanitók egylete házának, az osztr. tourista, a touringclub és számos kerékpáregylet stb. szállitója.

		frt
LODEN	városi öltöny	12.—
LODEN	mencsikoff	12.—
LODEN	hajtóköpeny	12.—
LODEN	tourista-öltöny	12.—
LODEN	molnár-öltöny	10.—
LODEN	sütő-öltöny	12.—
LODEN	öltöny malomtulajdonosoknak	12.—
LODEN	erdész-öltöny	16.—
LODEN	erdőkerülőnek	10.—
LODEN	vihargallér	5.—
LODEN	gamasni	2.50
LODEN	viharköpeny	5.—
LODEN	kerékpáros gallér	5.—
LODEN	dress sapkával minden szinben	10.—
LODEN	iskola-öltöny	3.50
LODEN	iskola-köpeny	4.—
LODEN	fiu-öltöny	5.—
LODEN	fiu felsőkabát	5.—
LODEN	uri öltöny	12.—
LODEN	sacco és mellény	8.—
LODEN	vadászölt.	16.—
	hegyi kabát	7.50
LODEN	vadászkabát	9.—
LODEN	köpeny	12.—
LODEN	irodakabát	5.—
LODEN	nadrág hosszu	5.—
LODEN	nadrág rövid	4.50
LODEN	felöltő	10.—
LODEN	zekekabát	7.—

valamint minden elgondolható ruhadarab mindenféle fajta lodenből a lehető legolcsóbb nagybani árak mellett; minden fentnevezett cikk jobb minőségben is és minden árváltozatban készletben tartatik. — Minták képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendelések a legjobban elintéztetnek. Nemtetsző akadálytalanul kicseréltetik vagy a teljes összeg visszaadatik.

Justitz Leopold,
lodenruha-specialista,
Bécs, IX., Währingerstr. 48

Hivatalnok nadrág, szürke, tricot	**5.50**
Hivatalnok zubbony államzöld	**7.—**
Tornanadrág, drap, tricot	**5.50**
Doublé-hálókabát	**7.—**

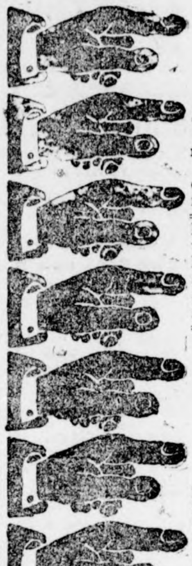

Vásároljon HECHT BANKHÁZ-nál osztálysorsjegyet!

Mièrt?

1. Mivel Hecht Bankház iparkodik ügyfeleit pontosan és kulánsan kiszolgálni.

2. Hecht Bankház a nyereményeket egy millió koronáig azonnal kifizeti.

3. A szerencse sem feledkezik meg Hecht Bankházról; eddig a 600.000 koronás dijon kivül 80.000, 70.000, 60.000 stb. főnyereményeket nyertek ügyfelei.

HECHT BANKHÁZ minden egyes vevője az üzleti könyvben egy külön lapot kap, a hová a teljesitett fizetései, valamint az adott utasitások fel lesznek jegyezve és ez által eleje vétetik minden félreértésnek és zavarnak.

Huzás már november 16. és 17-én.

Cim:

HECHT Bankház

Budapest, Ferenciek-tere 6. sz.

A sorsjegyek árai:

Egész	**frt 6.—**
Fél	**„ 3.—**
Negyed	**„ 1.50**
Nyolcad	**„ —.75**

Legcélszerübb a megrendelést a postaulvány szelvényére irni. Küldünk kivánatra utánvét mellett is sorsjegyeket, azonban a postaköltség több.

Pontos és olvasható cimet kérünk.

Az osztálysorsjátékot ismertető füzetkét bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük.

Nagy butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós, diófa fényezett	34	frt
2 ágy, diófa, fényezett	22	„
1 éjjeli szekrény, diófa, fényezett	8	„
1 mosdó, 2 ajtós, diófa, fényezett	14	„
2 szekrény, 2 ajtós, diófa, matt	38	„
2 ágy, magas, diófa, matt	38	„
2 éjjeli szekrény. diófa, márványnyal	22	„
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, feh. márv.	46	„
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	„
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	14	„

1 ebédlőszék, ó-német stil	4	frt
1 iróasztal, 3 fiókos	16	„
1 hálószoba, matt diófa	125	„
1 hálószoba, faragott	170	„
1 garnitura crépe- vagy bourette-behuzat	60	„
1 garnitura selyem-behuzat	80	„
1 garnitura plüss-behuzat	95	„
1 szalonasztal	10	„
1 consol márványnyal és tükör	26	„

Nagy választék egyszerü, valamint a legdiszesebb kivitelü butorokban.

Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébettér és Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

COPYING OFFICE.
Bárminemü irásmunkákat, leirásokat, sokszorositásokat és forditásokat minden nyelven, ugy mint gyorsirói v. fonograf felvételeket elvállal a „YOST" irógép r. t. Erzsébet-körut 9—11. New-York palota.

Csak nálam
készitetnek **darabonként is Makarrtalakú sikerült fényképek,** tisztán és elegánsan kidolgozva darabonként **1 frtjával.** Vidéki megbizásokat bármely kis kép után sitnagyitva müvészies kivielben jutányos árban eszközöl Waitzner fényképészeti müterme Budapest, Erzsébet-körut 20.
5172

Uj házaspárok és lakást változtatók figyelmébe. Szobadiszek szép és minden tárgyon feltüntetett kiváló olcsó árban. **Olajfestmények,** acélmetszetek, aquarellek, kertek rendelés szerint, floren ni és velencei tükrök, képállványok, paravánok, fényképtartók, oszlopok, iró-, kártyázó, szervir, dohányzó, jour és szalon asztalok, pálmaedények, álló **lámpák selyemernyővel,** órák, iró készletek, bronz, porcellán, és majolika nippek, stb. **Hegedüs Zsigmondnál Andrássy-ut 56. Dus választék lakodalmi ajándékokban.**

Butorok- és szőnyegek
készpénz- és részletfizetésre legolcsóbban **Glück József** butorraktárában
VII., Erzsébet-körut 32. sz.
Képes árjegyzék 25 krért.

Első budapesti
Kávémagazin
szétküldési osztálya
kávé
Elvámolva és bérmentve.
Postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével

4½ kg. Kuba, Mocca, Jáva, Gyöngy	**6.50**
¼ kg. Császár kev. tea	**1.50**
¼ kg. Karaván tea	**1.40**
¼ kg. Törmelék tea	**—.90**
1 kg. Takarék kávé	**—.80**

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladása pörkölve ½ kgr. —.60

Butor

ugy készpénzért, mint részletfizetésre legjutányosabb
Fuchs Bódog-nál
Budapest,
VIII., József-körut 26.

Most jelent meg
A magyar iparos
Törvény-szükséglete
az ipari-, kereskedelmi-, váltó-, csődtörvény, a sommás-, bagatell és végrehajtási eljárás népszerü alakban, irománymintákkal.
Irta dr. Földes Árpád budapesti ügyvéd.
Ára 1 frt 50 kr., az összeg **előleges** beküldése mellett küldi bérmentve
Krausz Henrik
könyvkeresk. Budapesten, VIII., József-körut 11. sz.
8401

Gyökeres szőllővesszők.
A legkitünőbb minőségü gyökeres vesszők 20 féle fajban eladók Geiger telepen Hevesm. Kétóvesek és remek gyökérzetüek.
5188.

Zeneakadémiát
végzett uri leány cimbalom órát ad. Cim a kiadóhivatalban. 2585.

Üzlethelyiség a Német-utcában azonnal kiadó.
Cim a kiadóhivatalban.

60.
Miért nem irtál? Ez fáj Gyurikádnak, három napja nem tudok rólad. Irj az általunk megbeszélt város jelige alatt a Budapesti főposta restante, szombaton átveszem.
5179.

Állást
keresek egy tisztességes izr. családnál mint házikisasszony vagy egyszerü bonne. Jártas vagyok a háztartásban, fehérnemü és ruhavarrásban. Cimem „100" alatt a kiadóhivatalban. 5175

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgó-gépen, Budapest, IX., Üllői-ut 25.